

WIĘŚCI ŁOPUSZNA

SAMORZĄDOWE PISMO LOKALNE

kwartalnik marzec 2008 Rok V nr 1 (16) gazeta bezpłatna

Wesołego Alleluja

Z okazji Świąt Wielkanocnych życzymy Państwu prawdziwego szczęścia, radości, miłości, wiary i nadziei.

Niechaj zmartwychwstały Pan napętnia Was zawsze szczęściem i obdarza obfitością swoich łask!

*Danuta Łukasik
Przewodnicząca Rady Gminy
Zdzisław Oleksiewicz
Wójt*

Via Dolorosa¹

Od 6 do 9 marca łopuszańska wspólnota parafialna przeżywała rekolekcje wielkopostne. Do ich poprowadzenia ksiądz proboszcz Ireneusz Jakusik zaprosił prezesa Stowarzyszenia „Nadzieja Rodziny”: księdza Andrzeja Drapałę. Niezwykłym przeżyciem rekolekcyjnym stało się nabożeństwo Drogi Krzyżowej odprawione w piątek na ulicach Łopuszna.

Nabożeństwo, które współcześnie przeżywa renesans, popularność i upowszechnienie zawdzięcza franciszkanom i dominikanom. Swą genezę wywodzi zarówno z historii: odnalezienie relikwii krzyża, pielgrzymki do Jerozolimy i opisywanie miejsc związanych z męką Chrystusa, wyprawy krzyżowe, jak i z czynników psychologicznych: pragnienia przeżycia najbardziej dramatycznych faktów z życia Jezusa. Pierwsza wzmianka o nabożeństwie pochodzi z roku 1228 (choć podawana jest także data 1187) od dominikanina Ricolodo z Monte Crucis.

Najstarszą formą Drogi Krzyżowej było nabożeństwo upadków Jezusa oraz kult „dróg” - przejścia, które Jezus musiał odbyć podczas męki. Z tych dwóch nabożeństw powstały stacje Drogi Krzyżowej.

Odwiedzanie Ziemi Świętej przez pielgrzymów, oglądanie miejsc związanych z męką Chrystusa zaowocowało wznoszeniem budowli przypominających jerozolimskie. W XV wieku powstaje ich wiele w Europie. W Polsce pierwszą kalwarię, wybudowaną w 1600 r., zawdzięczamy wojewodzie krakowskiemu Mikołajowi Zebrzydowskiemu².

Kalwaria Zebrzydowska, gdzie swój szczególny wydźwięk ma zwłaszcza wielkopiętkowa Droga Krzyżowa, jest częstym celem pielgrzymów, także z Łopuszna.

Krzyż - realna rzecz. Kłoc z drewna.³

Leży oparty o stopnie prezbiterium. Prezentuje się okazale. Mierzy sześć metrów. Zrobiono go z dębowego drewna. Wygładzono i polakierowano. W jego wykonaniu z pewnością włożono wiele wysiłku i być może serca.

Kto mógł przypuszczać, że ten krzyż, który był znakiem hańby, stanie się świętym znakiem?

Krzyż zostaje pobłogosławiony. Kapłan wypowiada słowa modlitwy i kropi drzewo świeconą wodą. Podchodzą strażacy. Dźwigają. Kilku roslących mężczyzn z trudem utrzymuje dębowy kłoc w górze. Teraz dopiero widać, jak jest ogromny.

Droga Krzyżowa w Jerozolimie zaczyna się tradycyjnie w miejscu, gdzie stała dawna twierdza Heroda Wielkiego, Antonia.

Nasza rozpoczyna się w świątyni. Tu jest pierwsza stacja. Tu po raz pierwszy strażacy czują ciężar krzyża. W rękach płoną lampiony. Na dworze gęstnieje mrok.

„Kłaniamy Ci się, Panie Jezu Chryste, i błogosławimy Tobie, żeś przez krzyż i mękę swoją świat odkupił raczył.” Są to słowa z XVII wieku, kiedy rodziło się nabożeństwo Drogi Krzyżowej, odprawiane w znanej nam dziś formie. Wcześniej nabożeństwa te były znacznie dłuższe: było sześć upadków Pana Jezusa, trzy spotkania z Matką Najświętszą. Obok drogi były dróżki. Ich pamięć przetrwała jeszcze w Kalwarii Zebrzydowskiej koło Krakowa.

Dzisiaj nabożeństwo Drogi Krzyżowej jest nabożeństwem błagalnym, przebłagalnym, pokutnym. Dawniej miało charakter dziękczynny.

Czternaście razy klękamy i czternaście razy wypowiadamy te słowa. Pod nogami nie ma klęcznika, czystej posadzki. Kolana dotykają asfaltu, żwiru, piachu. Klęczymy w ciżbie.

Wspólnie wypowiedane słowa, wspólne gesty dają poczucie wspólnoty. Jesteśmy jednym zgromadzeniem.

Ilu ludzi szło Drogą Krzyżową za Jezusem, ale czy patrząc na Niego widzieli go naprawdę?

Na ulicach Łopuszna tłumy. Dorośli, młodzież, dużo dzieci. Kobiety i mężczyźni. By widzieć Jezusa „naprawdę”, modlimy się. Sami, tak jak każdy potrafi, i wspólnie. Modlitwy intonują księża. Powtarzamy dziesiątki różańca, koronki. Chór przewodzi wielkopostnym śpiewom. Wsłuchujemy się w rozważania Męki Pańskiej.

Panuje skupienie. Mrok służy skupieniu.

Trzeba dźwigać krzyż swojego powołania do końca. Ten krzyż zawsze niesie się pod górę i zawsze jest coraz ciężej.

Ulica Strażacka, Włoszczowska, Polna, Przedborska. Tu krzyżują się drogi naszego codziennego życia. Tędy podążamy do pracy, do sklepu, do przyjaciół, rodziny, tędy chodzimy z naszymi radościami i smutkami. Tędy nosimy nasze krzyże.

Ostatnie stacje. Ulica Przedborska pnie się ku górze. Czy to przypadek, że jest pod górkę, a wszyscy są coraz bardziej zmęczeni? Koło krzyża robi się tłoczno. Podchodzi coraz więcej osób. Mężczyźni, ale także kobiety, młodzież. Potrzytać choć przez chwilę. Poczuci ciężar.

Według tradycji z V wieku Matka Najświętsza, kiedy była w Jerozolimie, pierwsza odbywała tę drogę. Pierwsza rozpoczęła nabożeństwo Drogi Krzyżowej.

Na ulicy Strażackiej, tuż pod kościołem krzyż po raz trzynasty zostaje uniesiony do góry. Nie ma na nim Chrystusa. Jest w ramionach Bolesnej Matki. Modlimy się w intencji wszystkich matek, które utraciły dzieci.

Teraz jest świętością. Święty Krzyż. Całujemy go, klękamy przed nim, błogosławimy nim. Chcemy z nim razem być.

Ponad dwie godziny wędrówki. Wcześniej Msza św. Pora późna, ale nikomu się nie spieszy. Krzyż znów leży na stopniach prezbiterium. Jest teraz czas, aby spokojnie przy nim uklęknąć. Pocałować.

Będą go stawiali na kościelnych wieżach, przy drogach jako drogowskaz, będą kładli umarłym do ręki jako kartę wstępu do nieba...

Łopuszański krzyż zostanie wkopany w ziemię przed kaplicą w Piotrowcu. Ten, który stał tam dotychczas, jest już zmurzały. Koniec krzyża trzeba obić blachą, przewiercić śrubami, wkopać w głęboki dół i zamurować.

A jaki krzyż poniesiemy w przyszłym roku?

¹ Łac. droga Męki; Via Crucis, łac. Droga Krzyżowa.

² Źródło: ks. Bogusław Nadolski, *Liturgia*, Poznań 1991.

³ Wyróżnione fragmenty pochodzą z książki ks. Jana Twardowskiego *Któryś za nas cierpiał rany*, Kraków 2003.

Agnieszka Palacz

Szanowni Państwo!

W ten szczególny, przedświąteczny czas chcielibyśmy, korzystając z łamów „Wieści Łopuszna”, złożyć Państwu relację z dotychczasowej pracy Rady Gminy i Wójta, jak również odnieść się do niektórych wydarzeń, które miały ostatnio miejsce w naszej gminie i wstrząsały opinią publiczną.

Poprzedni rok w gminie upłynął pod znakiem inwestycji. Rozpoczęto przebudowę i **remont generalny Gminnego Ośrodka Zdrowia** w Łopusznie. Prace przebiegają sprawnie, a ich zakończenie zaplanowane jest na czerwiec tego roku. Koszt tej inwestycji to 2 mln 200 tys. zł, z czego milion złotych pozyskaliśmy z zewnątrz, a 1 milion 200 tys. dołożymy ze środków własnych.

Spełniając życzenia zdecydowanej większości mieszkańców Gminy, **wykonaliliśmy 14 km dróg asfaltowych** w Jedlu, Lasocinie, Eustachowie Małym, Snochowicach i w Piotrowcu oraz odcinek Łopuszno – Barycz. W Łopusznie nowe nawierzchnie otrzymały ulice Leśna (w części), Polna oraz Ludwików.

Najbliższe plany dotyczące budowy kilku odcinków dróg zrealizujemy w pierwszym półroczu. Dokończymy lub wybudujemy w całości drogi: w Eustachowie Małym, dwa odcinki w Jedlu, w Łopusznie (ul. N. Żurowskiej – Machałowej, ul. Leśna, ul. Żwirowa oraz ul. Górki Łopuszańskie), w Wielebnowie (droga na Zastońce), w Snochowicach (ul. Mała) i Górnym Nowku. Planujemy też wykonanie drogi w Sarbicach Drugich od skrzyżowania do Pomnika, w Piotrowcu, Podewsiu i Dobrzeszowie.

Z dróg powiatowych planujemy, wspólnie ze Starostwem Powiatowym, wykonać bitumiczne nawierzchnie na następujących odcinkach: od Baryczy do budynku szkoły w Antonielowie, w Lasocinie do granic gminy w kierunku na Mnin, w Hucie Jabłonowej oraz od Przegród w kierunku Sarbic (fragment ok. 500 m.). Mamy obietnicę Urzędu Marszałkowskiego dofinansowania budowy dróg z **funduszy unijnych** w wysokości 4,5 mln zł. Tymi projektami objęte są następujące drogi: Czałczyn – Józefina, Rudniki – Sarbice, Dobrzeszów – Nowek oraz Eustachów Duży – Snochowice. Po podpisaniu stosownych umów niezwłocznie przystąpimy do realizacji tych zadań.

Istniejące **linie oświetleniowe odremontowano** oraz wybudowano nowe w Fanisławicach, Piotrowcu i Czałczyniu. Wymieniono lampy w kilku miejscowościach, a w najbliższych miesiącach będziemy budować kolejne nowe linie w Fanisławicach – Hucisku i w Naramowie. Aktualnie wykonywane są projekty na oświetlenie kilkunastu gminnych miejscowości.

Planujemy na lata 2008 – 2009 przebudowę centrum Łopuszna. Kończymy przygotowanie projektu wodociągowania Antonielowa. Chcemy jak najszybciej rozpocząć jego realizację. Kończymy dokumentację i będziemy występować o pozwolenie na budowę oczyszczalni ścieków oraz kanalizacji Łopuszna i okolic. Będzie to największa nasza inwestycja warta około 21 milionów zł. Liczymy, że sfinansujemy ją z dużej części **funduszy unijnych**.

Otrzymałmy również obietnicę Urzędu Marszałkowskiego dofinansowania rozbudowy Gminnego Ośrodka Sportowo – Wypoczynkowego z **funduszy unijnych** w wysokości 1 mln 200 tys. zł oraz wsparcia finansowego w wysokości pół miliona zł. na budowę zespołu boisk sportowych w ramach programu „Boisko w mojej gminie – Orlik 2012”.

Prawie w tej samej wysokości otrzymaliśmy środki na opiekę społeczną. Środki te przeznaczone są na wspieranie inicjatyw społecznych, zwiększenie udziału mieszkańców w doraźnych i bardziej trwałych formach zorganizowanej aktywności.

Podsumowując należy stwierdzić, że **łącznie udało nam się pozyskać fundusze w wysokości prawie 7 milionów zł.** Nie wszystkie inwestycje ruszają od zaraz, ponieważ muszą być poprzedzone projektami, uzgodnieniami trwającymi niekiedy kilka miesięcy, jednak należy pamiętać, że jesteśmy w tych sprawach na dobrej drodze.

Szanowni mieszkańcy! Największym problemem naszej społeczności jest stan gminnej oświaty. Od początku reformy oświaty w 1998 r. w naszej gminie niewiele zrobiono, aby stopniowo i w miarę bezboleśnie uregulować sprawy oświaty.

Mimo tego, a może właśnie dlatego podjęte w 2008 r. przez Radę Gminy uchwały intencyjne spotkały się z dużym sprzeciwem części mieszkańców gminy. Ostatecznie wobec wniosków mieszkańców oraz opinii Kuratora **odstąpiliśmy od realizacji racjonalizacji sieci szkół i do tego tematu już nie będziemy wracać.** Zamierzamy jednak wystąpić z petycją do Ministerstwa Edukacji, by wsparło samorządy w rozwiązywaniu problemów funkcjonowania i finansowania małych, wiejskich szkół. Dopóki nie zostaną one rozwiązane systemowo, odgórnie, w dalszym ciągu samorządy będą skazane z jednej strony na niepopularne decyzje, z drugiej strony zaś na subiektywne decyzje Kuratora, dla którego szkoła licząca 400 uczniów (SP Nr 16 w Kielcach, zlikwidowana w 2007 r.) może być zlikwidowana, natomiast szkoły takie jak nasze, liczące 30 – 40 uczniów, w których pracuje 8 – 10 nauczycieli i koszty utrzymania są bardzo wysokie, zlikwidowane być nie mogą.

Pozostało jednak pytanie: **Czy postąpiliśmy właściwie, czy nie?** W końcu oznacza to wolniejszy rozwój gminy. Wszyscy wiemy, że nie jesteśmy jedynymi, którzy zmagają się z problemami oświaty. Wójtowie i radni podejmując niepopularne decyzje, zawsze będą ryzykować swoje stanowiska i funkcje.

Osąd w tej sprawie pozostawiamy mieszkańcom gminy.

Należy zaznaczyć, że mimo wielkich problemów z finansowaniem oświaty w końcu 2007 r., oddaliśmy wreszcie do użytku salę gimnastyczną w Gnieździskach, którą aktualnie wyposażamy w niezbędny sprzęt. Obecnie staramy się o dofinansowanie projektu docieplenia Zespołu Szkół im. Jana Pawła II w Łopusznie.

Prawie niezauważenie przeszły inne pozytywne zmiany w oświacie, których nie można było załatwić wcześniej. **To dopiero my** uporządkowaliśmy sprawy dowozu uczniów. Wyjeżdżają teraz do szkoły później i pod opieką (oczywiście zawsze może być lepiej). Uporządkowano wypłacanie stypendiów tak, aby trafiały one nie do „bogatyń”, ale do najbardziej potrzebujących dzieci. Po raz pierwszy zaczęliśmy wypłacać pracodawcom za kształcenie pracowników młodocianych. Do ich rąk trafiło lub trafi za chwilę 136479 zł. pozyskanych na ten cel z Kuratorium Oświaty w Kielcach. Uregulowano, zgodnie z prawem, sprawy ważne dla nauczycieli, tj. środki na doskonalenie zawodowe, nagrody (regulamin nagród został przyjęty przez RG w 2007 r. a winien być w

2004). Fundusz socjalny dla emerytowanych nauczycieli dopiero teraz jest naliczany zgodnie z prawem i znacząco wzrósł.

Jak nie teraz, to kiedy? Te słowa mogliście Państwo usłyszeć z ekranu telewizyjnego, kiedy przedstawiano relację ze spotkania w sprawie referendum. Rozumiemy udział w spotkaniu rodziców uczniów ze szkół przewidzianych do likwidacji. Była to ich negatywna reakcja na wydarzenia ostatnich tygodni. Jednak skład komitetu referendalnego mówi sam za siebie. Głównymi organizatorami są: były wójt, byli kandydaci na wójta, byli radni i wreszcie były przewodniczący RG, na którym w dalszym ciągu ciąży akt oskarżenia za działania na szkodę gminy, a proces sądowy zbliża się definitywnie do końca.

Organizatorzy referendum wnioskuje o odwołanie wójta i Rady Gminy, ponieważ podjęli decyzję o reformie oświaty i likwidacji szkół. Jednakże w momencie wycofania się z tego zamiaru Rady Gminy i wójta, ci sami „obrońcy” szkół domagali się zaskarżenia opinii Kuratora do ministerstwa. Widocznie nasze decyzje nie pasowały do przygotowanego scenaria

riusza. Takie postępowanie każe myśleć, że „dobro dzieci”, to był tylko pretekst do wszczęcia awantury w gminie, a nauczyciele i rodzice stali się dobrym narzędziem do załatwienia ich spraw.

Referendum, ewentualny zarząd komisaryczny w gminie na kilka miesięcy i późniejsze wybory – walka o władzę to **deorganizacja pracy gminy**. Dodatkowo za tę „inicjatywę społeczną” **nasza gmina zapłaci** kilkadziesiąt tysięcy złotych.

Szanowni Państwo! Mamy głęboką wiarę w zbiorową mądrość. Żyjemy nadzieją, że zbliżające się Święta Wielkanocne skłonią do zadumy i głębokich przemyśleń oraz oczyszczą z nienawiści serca wszystkich.

Z poważaniem
Zdzisław Oleksiewicz
Wójt Gminy Łopuszno
Danuta Łukasik
Przewodnicząca Rady Gminy

Z sesji Rady Gminy w Łopusznie

28 grudnia 2007 roku odbyła się XII sesja Rady Gminy.

Po otwarciu i stwierdzeniu prawomocności obrad sesji oraz jednogłośnie wybrze na sekretarza obrad sesji radnego Zbigniewa Zimeckiego p. Przewodnicząca poprosiła radnych o przyjęcie porządku obrad sesji:

- 1) Otwarcie obrad sesji i stwierdzenie quorum.
- 2) Wybór sekretarza obrad sesji.
- 3) Przyjęcie porządku obrad sesji.
- 4) Przyjęcie protokołu z poprzedniej sesji Rady Gminy.
- 5) Informacja Przewodniczącego Rady Gminy w Łopusznie z działalności za okres między sesjami.
- 6) Informacja Wójta Gminy Łopuszno z pracy za okres między sesjami.
- 7) Interpelacje radnych.
- 8) Podjęcie uchwały w sprawie dokonania zmian w budżecie gminy na 2007 rok.
- 9) Podjęcie uchwały zmieniającej uchwałę Nr XI/69/2007 Rady Gminy w Łopusznie z dnia 27 listopada 2007 r. w sprawie określenia stawek podatku od środków transportowych na 2008 rok.
- 10) Podjęcie uchwały w sprawie ustalenia zasad korzystania ze stołówek szkolnych.
- 11) Podjęcie uchwały w sprawie przystąpienia Gminy Łopuszno do Stowarzyszenia Lokalna Grupa Działania „Nad Czarną i Pilicą”.
- 12) Podjęcie uchwały w sprawie przyjęcia „Planu pracy Rady Gminy w Łopusznie na 2008 r.”
- 13) Podjęcie uchwały w sprawie uznania skargi państwa Małgorzaty i Wiesława Piotrowskich za bezzasadną.
- 14) Odpowiedzi na interpelacje radnych.
- 15) Sprawy różne.
- 16) Zakończenie obrad sesji.

Radny Ptak zgłosił zastrzeżenia do pkt. 13. i wnioskował o jego usunięcie, bo uważał, że radni nie powinni podejmować takiej uchwały.

Po wyjaśnieniach radcy prawnego i Wójta Gminy, p. Przewodnicząca poddała pod głosowanie wnioski o przyjęcie proponowanego porządku obrad sesji bez zmian. W wyniku głosowania (11 głosów „za”, 1 głos „przeciw”) radni przyjęli powyższy porządek obrad większością głosów. Natomiast jednogłośnie (12 głosów „za”) i bez uwag radni przyjęli protokół z poprzedniej sesji Rady Gminy.

Następnie radni wysłuchali:

- 1) Informacji Przewodniczącej p. Danuty Łukasik z działalności Przewodniczącego Rady Gminy za okres między sesjami.
- 2) Informacji Wójta Gminy p. Zdzisława Oleksiewicza z pracy za okres między sesjami.

W interpelacjach głos zabierali radni:

Pan Sławomir Kramarczuk, który prosił o poprawienie drogi żwirowej w Michalej Górze i założenie 3-4 lamp przy przepompowni.

Pan Stanisław Iwanek pytał, na jakim etapie są rozmowy Wójta z Dyrektorem Powiatowego Zarządu Dróg w sprawie drogi w Hucie Jabłonowej. Wnosił także uwagi do projektu „Planu pracy Rady Gminy na 2008 r.”.

Pan Ptak odniósł się do stwierdzeń Wójta na poprzedniej sesji i poruszył sprawę zagospodarowania budynku po szkole w Józefinie.

Po interpelacjach radni przyjęli:

- jednogłośnie (12 głosów „za”) uchwałę Nr XII/71/2007 Rady Gminy w Łopusznie w sprawie dokonania zmian w budżecie gminy na 2007 rok,
- jednogłośnie (14 głosów „za”) uchwałę Nr XII/72/2007 zmieniającą uchwałę Nr XI/69/2007 Rady Gminy w Łopusznie w sprawie określenia stawek podatku od środków transportowych na 2008 rok.

Po podjęciu tych uchwał p. Przewodnicząca udzieliła głosu obecnym na sesji: dyrektorowi, nauczycielom i rodzicom uczniów z Gimnazjum nr 1 w Łopusznie, którzy występowali w obronie szkoły i zgłaszali uwagi do dowozu uczniów tej szkoły

oraz szereg innych uwag. Wyjaśnień zabierającym głos w dyskusji udzielali: Wójt Gminy, Zastępca Wójta i radca prawny UG.

O godz. 12⁵⁰ p. Przewodnicząca ogłosiła przerwę na posiłek.

O godz. 13²⁰ p. Przewodnicząca wznowiła obrady sesji.

Po przerwie radni:

- przyjęli jednogłośnie (12 głosów „za”) uchwałę Nr XII/73/2007 w sprawie ustalenia zasad korzystania ze stołówek szkolnych,
- przyjęli jednogłośnie (12 głosów „za”) uchwałę Nr XII/74/2007 w sprawie przystąpienia Gminy Łopuszno do Stowarzyszenia Lokalna Grupa Działania „Nad Czarną i Pilicą”,
- przyjęli jednogłośnie (14 głosów „za”) uchwałę Nr XII/75/2007 w sprawie przyjęcia „Planu pracy Rady Gminy w Łopusznie na 2008 rok”,
- przyjęli większością głosów (9 głosów „za”, 1 „przeciw”, 2 wstrzymujących się od głosu) uchwałę Nr XII/76/2007 w sprawie uznania skargi państwa M. i W. Piotrowskich za bezzasadną.

Następnie Wójt Gminy p. Zdzisław Oleksiewicz udzielił radnym odpowiedzi na interpelacje, a „sprawy różne” zakończyły obrady sesji.

Kolejna XIII sesja Rady Gminy odbyła się 29 stycznia 2008 roku.

Pod nieobecność Przewodniczącej Rady Gminy obrady sesji z jej upoważnienia prowadził Zastępca Przewodniczącego p. Sławomir Kramarczuk. Po otwarciu przez niego obrad sesji i stwierdzeniu (na podstawie listy obecności radnych) prawomocności obrad sesji radni jednogłośnie /12 głosów „za”/ wybrali radnego Czesława Kolasę na sekretarza obrad sesji.

Następnie p. Przewodniczący odczytał proponowany porządek obrad sesji:

- 1) Otwarcie obrad sesji i stwierdzenie quorum.
- 2) Wybór sekretarza obrad sesji.
- 3) Przyjęcie porządku obrad sesji.
- 4) Przyjęcie protokołu z poprzedniej sesji Rady Gminy.
- 5) Informacja Przewodniczącego Rady Gminy w Łopusznie z działalności za okres między sesjami.
- 6) Informacja Wójta Gminy Łopuszno z pracy za okres między sesjami.
- 7) Interpelacje radnych.
- 8) Rozważenie propozycji dotyczących funkcjonowania sieci szkół w gminie. Podjęcie uchwały o zamiarze likwidacji Gimnazjum nr 1 w Łopusznie.
- 9) Uchwalenie budżetu gminy na 2008 rok.
- 10) Podjęcie uchwały zmieniającej uchwałę Nr XII/72/2004 Rady Gminy w Łopusznie z dnia 30.01.2004 r. w sprawie wynagrodzenia pracowników zatrudnionych w jednostkach organizacyjnych gminy.
- 11) Podjęcie uchwały zmieniającej uchwałę Nr III/14/2006 Rady Gminy w Łopusznie z dnia 28 grudnia 2007 r. w sprawie ustalenia warunków pracy i płacy Wójta Gminy oraz upoważnienia Przewodniczącego Rady Gminy do dokonywania czynności w sprawach z zakresu prawa pracy wobec Wójta.
- 12) Podjęcie uchwały w sprawie zatwierdzenia „Planu pracy Komisji Rewizyjnej Rady Gminy w Łopusznie na 2008 r.”.
- 13) Odpowiedzi na interpelacje radnych.
- 14) Sprawy różne.
- 15) Zakończenie obrad sesji.

P. Przewodniczący poinformował, że z uwagi na nieobecność, p. Przewodnicząca swoją informację złożyła na kolejnej sesji i za-

pytał radnych, czy akceptują przedstawiony porządek obrad sesji.

Radny Jan Witold Ptak zgłosił wniosek o wykreślenie z porządku obrad sesji w pkt. 8. słów „Podjęcie uchwały o zamiarze likwidacji Gimnazjum nr 1 w Łopusznie”. Wniosek motywował tym, że powinno się o wszystkich szkołach rozmawiać łącznie, a nie wybiórczo. Ponadto nie zgadzał się z argumentacją i wyliczeniami Wójta.

Ponieważ radni nie zgłaszali więcej wniosków p. Przewodniczący poddał wniosek radnego Ptaka pod głosowanie. Za wnioskiem radnego Ptaka głosowało 4 radnych, 6 radnych głosowało przeciwko wnioskowi, a 1 radny wstrzymał się od głosu. W wyniku tego głosowania wniosek radnego Ptaka o wprowadzenie zmiany w porządku obrad sesji został większością głosów odrzucony i radni przystąpili do realizacji porządku obrad zaproponowanego przez p. Przewodniczącego.

Radni jednogłośnie /12 głosów „za”/ i bez uwag przyjęli protokół z poprzedniej sesji Rady Gminy, a następnie wysłuchali informacji Wójta Gminy p. Zdzisława Oleksiewicza z pracy za okres między sesjami.

Interpelacje składali radni:

Pani Zdzisława Zimna prosiła Wójta o remont drogi gminnej przez Okrajek.

Pan Zbigniew Zimecki prosił Wójta, żeby się dogadał z Powiatowym Zarządem Dróg w Kielcach w sprawie remontu drogi powiatowej Dobrzeszów – Sarbice Pierwsze.

Pan Czesław Kolasa prosił Wójta o remont wszystkich dróg zwirowych, bo są w złym stanie. Zgłosił także, że po ostatnich wichurach pochylona topola zagraża linii energetycznej i poprosił Wójta o interwencję w tej sprawie.

Po interpelacjach p. Wójt przedstawił Wysokiej Radzie uchwałę o zamiarze likwidacji Gimnazjum nr 1 wraz z uzasadnieniem i poprosił radnych o jej podjęcie. Po przedstawieniu tej uchwały rozgorzała dyskusja.

Radny J. W. Ptak nie zgadzał się z przedstawionym przez Wójta uzasadnieniem. Przedstawił zebranym własne argumenty przemawiające za pozostawieniem Gimnazjum nr 1 i zaapelował do radnych, żeby nie głosowali za likwidacją, bo ta szkoła nie przynosi strat, tylko oszczędności w kwocie 112.000,- zł.

Dyrektor Gimnazjum nr 1 p. Leszek Piotrowski także nie zgodził się z argumentacją p. Wójta i przedstawiał radnym własne wyliczenia. Prosił radnych, żeby nie podejmowali uchwały, której potem będą się wstydzić.

W obronie Gimnazjum nr 1 głos zabierali także radni: p. Czesław Kolasa i p. Grzegorz Janiszewski oraz rodzice uczniów: p. Anna Błachucka, p. Dorota Sornat, p. Marzena Sobieraj i p. Beata Skrobisz, a także p. Wanda Nowak z ZNP i p. Bogusław Bujak z Sarbicy.

Wójt Gminy p. Zdzisław Oleksiewicz i Z-ca Wójta p. Z. Iwanek w dyskusji bronili swoich argumentów i udzielali dodatkowych wyjaśnień.

Po dyskusji, której przysłuchiwali się obecni na sesji nauczyciele i uczniowie z Gimnazjum nr 1 p. Przewodniczący Kramarczuk odczytał uchwałę Nr XIII/77/2008 Rady Gminy w Łopusznie o zamiarze likwidacji Gimnazjum nr 1 w Łopusznie i poddał pod głosowanie wnioski o przyjęcie.

Za przyjęciem uchwały głosowało 7 radnych, 3 radnych głosowało przeciwko, a 2 radnych wstrzymało się od głosu. W wyniku tego głosowania powyższa uchwała została przyjęta większością głosów.

O godz. 12⁴⁰ p. Kramarczuk ogłosił przerwę w obradach na posiedzenie.

Obrady sesji p. Kramarczuk wznowił o godz. 13³⁰.

Po przerwie radni przyjęli:

- jednogłośnie (10 głosów „za”) uchwałą Nr XIII/78/2008 Rady Gminy w Łopusznie w sprawie uchwalenia budżetu Gminy Łopuszno na 2008 rok (uchwała budżetowa została zamieszczona poniżej),
- jednogłośnie (11 głosów „za”) uchwałą Nr XIII/79/2008 Rady Gminy zmieniającą uchwałą XII/72/2004 Rady Gminy w Łopusznie z dnia 30 stycznia 2004 r. w sprawie wynagrodzenia pracowników zatrudnionych w jednostkach organizacyjnych gminy (podejmując tę uchwałę radni zdecydowali o podwyższeniu kwoty bazowej o 200,-zł),
- jednogłośnie (11 głosów „za”) uchwałą Nr XIII/80/2008 Rady Gminy zmieniającą uchwałą Nr III/14/2006 Rady Gminy w Łopusznie z dnia 28.12.2006 r. w sprawie ustalenia warunków pracy i płacy Wójta Gminy oraz upoważnienia Przewodniczącego Rady Gminy do dokonywania czynności w sprawach z zakresu prawa pracy wobec Wójta (podejmując tę uchwałę radni dokonali waloryzacji wynagrodzenia zasadniczego Wójta o 4%),
- jednogłośnie (11 głosów „za”) uchwałą Nr XIII/81/2008 Rady Gminy w Łopusznie w sprawie przyjęcia „Planu pracy Komisji Rewizyjnej Rady Gminy w Łopusznie na 2008 rok”.

Po podjęciu tych uchwał Wójt Gminy udzielił radnym odpowiedzi na zgłoszone przez nich interpelacje, a obrady Sesji zakończyły „sprawy różne”.

Kolejna XIV sesja Rady Gminy odbyła się 20 lutego 2008 roku.

Po otwarciu i stwierdzeniu prawomocności obrad sesji oraz jednogłośnym wyborze na sekretarza obrad sesji radnej Zdzisławy Zimnej p. Przewodnicząca przedstawiła porządek obrad sesji:

- 1) Otwarcie obrad sesji i stwierdzenie quorum.
- 2) Wybór sekretarza obrad sesji.
- 3) Przyjęcie porządku obrad sesji.
- 4) Przyjęcie protokołu z poprzedniej sesji Rady Gminy.
- 5) Informacja Przewodniczącego Rady Gminy w Łopusznie z działalności za okres między sesjami.
- 6) Informacja Wójta Gminy Łopuszno z pracy za okres między sesjami.
- 7) Interpelacje radnych.
- 8) Rozważenie propozycji dotyczących funkcjonowania sieci szkół w gminie. Podjęcie uchwał:
  - o zamiarze likwidacji Szkoły Podstawowej w Fanisławicach,
  - o zamiarze likwidacji Szkoły Podstawowej w Grabownicy,
  - o zamiarze likwidacji Filii Szkoły Podstawowej Zespołu Szkół im. Jana Pawła II w Łopusznie z siedzibą w Lasocinie,
  - o zamiarze likwidacji Szkoły Podstawowej w Piotrowcu,
  - o zamiarze likwidacji Szkoły Podstawowej w Sarbicach Drugich.
- 9) Podjęcie uchwały w sprawie regulaminu określającego wysokość dodatków i innych składników wynagrodzenia nauczycieli oraz szczegółowych warunków ich przyznawania, a także wysokość, szczegółowe zasady przyznawania i wypłacania nauczycielskiego dodatku mieszkaniowego.
- 10) Zatwierdzenie Gminnego Programu Profilaktyki i Przeciwdziałania Alkoholizmowi oraz Przeciwdziałania Narkomanii na 2008 rok - podjęcie uchwały.

- 11) Podjęcie uchwały w sprawie wyrażenia zgody na nabycie nieruchomości gruntowej na rzecz Gminy Łopuszno do gminnego zasobu nieruchomości.
- 12) Podjęcie uchwały w sprawie przekazania z funduszy Rady Gminy w Łopusznie kwoty 5.000,-zł na wsparcie leczenia Pawła Kozła – mieszkańca Gminy Łopuszno
- 13) Odpowiedzi na interpelacje radnych.
- 14) Sprawy różne.
- 15) Zakończenie obrad sesji.

Radny Czesław Bujak zgłosił wniosek o wykreślenie z porządku obrad sesji punktu dotyczącego podjęcia uchwały o zamiarze likwidacji Szkoły Podstawowej w Sarbicach Drugich.

Radny Jan Witold Ptak zgłosił wniosek o wykreślenie z porządku obrad sesji całego punktu 8. Uzasadnił to tym, że na spotkaniach z mieszkańcami Wójt mówił, iż na sesji będą głosowane trzy warianty reformy oświaty, a radni w materiałach otrzymali tylko uchwały o zamiarze likwidacji szkół, co jego zdaniem jest lekceważeniem społeczeństwa i reszty radnych, z którymi tego porządku nie uzgadniano. Na wypadek, gdyby ten wniosek nie przeszedł, zgłosił drugi wniosek o przeniesienie obrad sesji na inną salę, bo na tej sali jest ciasno, i przybyli na sesję mieszkańcy się tu nie mieszczą.

Pani Przewodnicząca chciała poddać wnioski pod głosowanie wg kolejności zgłoszeń, ale radny Ptak oświadczył, że powinien być głosowany jego wniosek, jako najdalej idący. Wobec tego p. Przewodnicząca poddała pod głosowanie wniosek radnego Ptaka o wykreślenie z porządku obrad sesji pkt. 8. Za wnioskiem radnego Ptaka głosowało 6 radnych, a 9 radnych głosowało przeciwko. W wyniku tego głosowania wniosek został odrzucony większością głosów.

Pani Przewodnicząca zapytała w tym momencie Wójta, czy jest możliwość przeniesienia obrad sesji na inną salę? Pan Wójt oświadczył, że tego nie przewidywał i prosi radnych o dokończenie obrad na tej sali.

Po tym wyjaśnieniu p. Przewodnicząca poddała pod głosowanie drugi wniosek radnego Ptaka o przeniesienie obrad sesji na inną salę. Za wnioskiem radnego Ptaka głosowało 5 radnych, a 10 radnych głosowało przeciwko wnioskowi. W wyniku tego głosowania wniosek został odrzucony większością głosów.

Pani Przewodnicząca poddała wobec tego pod głosowanie wniosek o przyjęcie proponowanego porządku obrad bez zmian. Za przyjęciem proponowanego porządku obrad głosowało 10 radnych, a 5 radnych głosowało przeciwko. W wyniku tego głosowania proponowany porządek obrad sesji został przyjęty większością głosów.

Jednogłośnie (15 głosów „za”) i bez uwag radni przyjęli protokół z poprzedniej sesji Rady Gminy.

Następnie radni wysłuchali:

- 1) Informacji Przewodniczącej p. Danuty Łukasik z działalności Przewodniczącego Rady Gminy za okres od 29.12.2007 r. do 19.02.2008 r.
- 2) Informacji Wójta Gminy p. Zdzisława Oleksiewicza z pracy za okres między sesjami.

Ponieważ p. Wójt poruszył w swojej informacji sprawę reformy sieci szkół na sali zrobiło się poruszenie i mieszkańcy, którzy przybyli na sesję z transparentami zaczęli wołać, żeby przynajmniej te najmłodsze klasy zostały w szkołach.

Pani Przewodnicząca poprosiła ich o spokój i zapewniła, że wszyscy, którzy się zapisali do zabrania głosu, będą się mogli wypowiedzieć.

Jako pierwszemu udzieliła głosu radnemu Józefowi Kozłowi, który przypomniał historię powstania szkoły w Fanisławicach i poprosił, żeby pozostawiono w Fanisławicach przynajmniej klasy 0-III.

Radny Ptak stwierdził, że z takim wnioskiem powinna wystąpić Przewodnicząca Rady. Przypomniał, że prosił Wójta o przedstawienie wyliczeń, jakie byłyby oszczędności, gdyby zostawiono w szkołach klasy 0-III, ale takich danych nie otrzymał. Zapowiedział, że będzie głosował przeciwko likwidacji szkół, bo w niego reorganizacja sieci szkół była źle przygotowana.

Radny Kolasa w swojej wypowiedzi także odniósł się do historii szkoły w Fanisławicach i zapytał, czy wszystko musi być likwidowane od razu? Czy nie można z tym poczekać?

Zapelowała do radnych, żeby zastanowili się przed głosowaniem nad uchwałami o zamiarze zamknięcia szkół.

Pani Przewodnicząca poprosiła Wójta o przekazanie radnym brakujących materiałów.

Panu Ptakowi wyjaśniła, że nie składała wniosku o pozostawienie w Piotrowcu klas 0-III, bo zarówno rodzice, jak i ona chcą walczyć o całość szkoły. Zapelowała do radnych o utrzymanie szkoły w Piotrowcu. Poprosiła swojego zastępcę o odczytanie petycji skierowanych do Rady Gminy w Łopusznie.

Zastępca Przewodniczącego p. Sławomir Staszczuk zgodnie z prośbą p. Przewodniczącej odczytał pisma, które wpłynęły do Rady Gminy od:

- rodziców uczniów uczęszczających do Szkoły Podstawowej w Sarbicach i mieszkańców Sarbic Pierwszych, Sarbic Drugich, Krężołka i Przegród,
- mieszkańców wsi Lasocin i Ewelinów,
- sołtysów Sarbic Pierwszych i Sarbic Drugich,
- rodziców uczniów uczęszczających do Szkoły Podstawowej im. Macieja Rataja w Grabownicy i mieszkańców tej miejscowości,
- mieszkańców Piotrowca,
- mieszkańców Fanisławic i Fanisławiczek.

Następnie Przewodniczący Komisji Oświaty, Kultury i Kultury Fizycznej p. Grzegorz Janiszewski zdał obecnym relację z posiedzenia wyjazdowego Komisji i przedstawił wypracowane wnioski. Poprosił Przewodniczącą, żeby przed głosowaniem kolejnych uchwał mieszkańcy mogli zabierać głos.

Radny Czesław Bujak poprosił Przewodniczącą o ogłoszenie przerwy w obradach, a po przerwie o przedstawienie uchwał o ograniczeniu stopnia organizacyjnego szkół do klas 0-III.

Mieszkańcy z Piotrowca gremialnie zaprotestowali przeciwko temu wnioskowi.

Przewodniczący MZ NSZZ „SOLIDARNOŚĆ” Pracowników Oświaty p. Marek Zimny przypomniał obecnym, że zgodnie ze Statutem najwyższą władzą w gminie są mieszkańcy, a nie radni. Skoro ci mieszkańcy przyszli dziś na sesję i mówią, że nie chcą dróg, a chcą zachować szkoły, to jego zdaniem radni powinni ich wolę uszanować, bo te szkoły mają wieloletnią tradycję i pracują w nich wykształceni nauczyciele. Gdzie ci ludzie znajdują pracę? – pytał – Gdzie te wolne miejsca w szkołach, jeżeli w Łopusznie klasy liczą po 34-35 uczniów? Ponieważ część szkół już zlikwidowano to p. Zimny poprosił Wójta i radnych, żeby dla dobra dzieci nie likwidowali więcej szkół.

Pani Wanda Nowak z ZO ZNP również zwróciła się do radnych z prośbą o pozostawienie obecnej sieci szkół bez zmian, bo w szkołach jest bezpiecznie, przytulnie i ciepło, a społeczeństwo jest w sprawy szkół zaangażowane. Poinformowała obecnych, że była z Komisją w Gminie Daleszyce i widziała, jak tam

funkcjonują szkoły przejęte przez stowarzyszenia. Jej zdaniem jest to rozwiązanie na krótką metę, a w taką szkołę, jak w Grabownicy, która prowadzi wymianę międzynarodową uczniów ze Stanami Zjednoczonymi warto inwestować.

W tym momencie p. Przewodnicząca ogłosiła 10 minut przerwy.

Po wznowieniu obrad głos zabrał sołtys Fanisławic p. Drozdowski, który przypomniał Wójtowi, że obiecywał mieszkańcom, że szkoły w Fanisławicach nie zlikwiduje. Zapytał go, co się teraz zmieniło.

Pan Wójt odpowiedział, że nie jest z granitu i po rozmowie z radnymi zmuszony był zmienić zdanie. Przyznał, że w pierwotnych założeniach nie miał zamiaru likwidować także filii w Lasocinie, ale pod wpływem wypowiedzi radnych przygotował taką uchwałę.

Następnie głos zabierali radni: p. Czesław Kolasa, p. J. W. Ptak i p. G. Janiszewski, którzy przedstawiali swoje wątpliwości dotyczące likwidacji szkół oraz argumenty przemawiające za ich utrzymaniem.

Po tej dyskusji p. Przewodnicząca odczytała uchwałę Nr XIV/82/2008 Rady Gminy w Łopusznie o zamiarze likwidacji Szkoły Podstawowej w Fanisławicach i poddała pod głosowanie wnioski o jej przyjęcie. Za przyjęciem uchwały głosowało 9 radnych, przeciwko 5 radnych, a 1 radny wstrzymał się od głosu. W wyniku tego głosowania uchwała została przyjęta większością głosów.

Pani Przewodnicząca udzieliła w tym momencie głosu przedstawicielom Grabownicy.

Pani Wojtasik odczytała stanowisko rodziców uczniów Szkoły Podstawowej w Grabownicy, którzy nie zgadzają się na likwidację szkoły i przekazanie uczniów do Zespołu Szkół w Gnieździskach, bo tam już teraz nauka trwa na zmiany. Wspomniała o patronie szkoły i o ścieżce dydaktycznej. Zapelowała do radnych, żeby stanęli w obronie szkoły, bo ta szkoła nie jest mała, gdyż liczy sobie 62 uczniów. Poinformowała radnych, że mają 3 działki, które można sprzedać, a uzyskane pieniądze przeznaczyć na kolejny rok działalności szkoły.

Dyrektor Szkoły Podstawowej w Grabownicy p. Aleksandra Adamiec poinformowała radnych o szerokiej działalności pozalekcyjnej szkoły; zielona szkoła, zajęcia wokół patrona, klub 4 H i wymiana międzynarodowa uczniów z USA. Poprosiła o pozostawienie szkoły, bo szkoda tego wszystkiego zaprzepaścić.

W obronie szkoły w Grabownicy głos zabierała także p. Grażyna Błaszczuk oraz radni: G. Janiszewski, Cz. Kolasa i S. Staszczuk, a odpowiedzi udzielał im p. Wójt Oleksiewicz.

Po tej dyskusji p. Przewodnicząca odczytała uchwałę Nr XIV/83/2008 Rady Gminy w Łopusznie o zamiarze likwidacji Szkoły Podstawowej im. Macieja Rataja w Grabownicy i poddała pod głosowanie wnioski o jej przyjęcie. Za przyjęciem uchwały głosowało 7 radnych, przeciwko 5 radnych, a 3 radnych wstrzymało się od głosu. W wyniku tego głosowania uchwałę przyjęto większością głosów.

Przegłosowanie tych uchwał wywołało wrzenie wśród przybyłych na sesję mieszkańców

Pan Sławomir Petrus apelował do radnych o opamiętanie i prosił ich, żeby nie zamykali szkół. Pytał, co jeszcze mieszkańcy mogą zrobić, żeby ich przekonać, skoro nie było argumentem ofiarowanie 3 działek do sprzedaży. Pan S. Petrus, p. G. Błaszczuk i p. Jerzy Domagała, przy poparciu pozostałych mieszkańców domagali się powtórnego głosowania i unieważnienia uchwał. Prawnik gminy powiedział, że uchwały już zapadły i nie można

ich unieważnić, ale jest możliwość ich zaskarżenia do WSA. Pani Błaszczyk stwierdziła, że już rodzice uczniów z Gimnazjum nr 1 skarżyli uchwałę i nic to nie dało. Skoro mieszkańcy nie mogą przemówić do rozsądku Wójta i radnych, to jak przemówią do sądu? – pytała.

Pan Mirosław Śliwka prosił Wysoką Radę o pozostawienie szkoły w Lasocinie, bo w tej chwili dzieci mają tam znakomite warunki do nauki.

Pan M. Zimny również prosił radnych o opamiętanie się, aby nie likwidować szkół, bo w tej chwili nie ma już drewnianych lichych budynków. Wszystkie szkoły są murowane, a dzieci jego zdaniem są dobrze przygotowane i znakomicie sobie w gimnazjum radzą.

Pan Zimny i mieszkańcy obecni na sesji wywoływali po kolei radnych głosujących za likwidacją szkół i domagali się, żeby swoją decyzję uzasadnili.

Pani Przewodnicząca przerwała to i o godz. 13⁵⁵ ogłosiła przerwę w obradach sesji.

Obrady p. Przewodnicząca wznowiła o godz. 14²⁰.

Pani Monika Pasińska z Lasocina zaapelowała do mieszkańców, żeby nie dopuścili do dalszego głosowania i zlikwidowania szkół.

Po tym apelu na sali obrad znów zrobiło się głośno, a mieszkańcy wywoływali kolejnych radnych, żeby uzasadniali, dlaczego chcą likwidacji szkół. Ponieważ uniemożliwiałoby to prowadzenie sesji p. Przewodnicząca poprosiła uczestniczącego w obradach p. Marka Kowalczyka p.o. Kierownika Posterunku Policji w Łopusznie o zaprowadzenie porządku. Pan Kowalczyk wyszedł z sali w celu skontaktowania się z przełożonymi. Po jakimś czasie mieszkańcy uspokoiли się bez interwencji policji i o godz. 15⁰⁰ p. Przewodnicząca ponownie wznowiła obrady sesji.

Pani Anna Cygan zwróciła się do radnych z prośbą, żeby nie likwidowali szkoły w Lasocinie, bo jeżeli to zrobią, to najmniejsze dzieci będą musiały dojeżdżać po 15 km.

Pani Przewodnicząca odczytała uchwałę Nr XIV/84/2008 Rady Gminy w Łopusznie o zamiarze likwidacji Filii Szkoły Podstawowej Zespołu Szkół im. Jana Pawła II w Łopusznie z siedzibą w Lasocinie i poddała pod głosowanie wnioski o jej przyjęcie.

Za przyjęciem uchwały głosowało 9 radnych, przeciwko głosowało 5 radnych, a 1 radny wstrzymał się od głosu i tym samym uchwała została przyjęta większością głosów.

Pani Wioletta Frączek z Piotrowca powiedziała, że zawiedli ich radni i p. Przewodnicząca. Nie pomagają żadne piękne petycje i ci sami radni zawsze głosują za likwidacją szkół, a dla mieszkańców szkoła jest najważniejszą instytucją na wsi, jest sercem tej wsi i świętością. W zamian za szkołę proponuje im się natomiast drogę, która i tak zaraz się zepsuje. Zwróciła się do radnych z pytaniem, co mieszkańcy mogą jeszcze zrobić, żeby przekonać ich do swoich racji? Czy mają ich błagać na kolanach?

Sołtys Piotrowca p. Anna Gad pytała radnych, czy ktoś z nich wstawał o szóstej rano do szkoły, kiedy jeszcze wszyscy śpią? Jej dziecko tak wstaje i wie, jak to wygląda. Stwierdziła, że nawet, jeżeli radni ich nie posłuchają i zamkną szkołę, to oni nie wyślą swoich dzieci do Dobrzeszowa.

Pan Sławomir Petrus stwierdził, że Wójt działa w imieniu mieszkańców i powinien ich słuchać, a nie rozporządzać ich dziećmi. Jego zdaniem już obecnie dzieci dojeżdżają do szkół autobusami, które przy minus 10°C nie chcą jechać. Odnosząc się do propozycji przejścia szkoły przez stowarzyszenie

powiedział, że w takiej szkole nauczyciele zarabiają niewiele i musieliby iść po zapomogę, żeby wyżywić rodziny. Pytał, czy ofiarowanie przez mieszkańców Grabownicy 3 działek do sprzedaży nie było argumentem w dyskusji?

Pani Przewodnicząca odczytała uchwałę Nr XIV/85/2008 Rady Gminy w Łopusznie o zamiarze likwidacji Szkoły Podstawowej w Piotrowcu i poddała pod głosowanie wnioski o jej przyjęcie. Za przyjęciem uchwały głosowało 9 radnych, a 6 radnych głosowało przeciwko i w związku z tym uchwała została przyjęta większością głosów.

W tym momencie głos zabrała p. Mariola Bujak, absolwentka szkoły w Sarbicach, obecnie pracująca jako nauczyciel w Warszawie. Pani Bujak przedstawiała argumenty przemawiające za utrzymaniem szkoły i prosiła radnych, żeby jej nie likwidowali. Mówiła, że pracuje w szkole publicznej i w szkole prowadzonej przez fundację, i wie, że utrzymanie takiej szkoły przez stowarzyszenie jest trudne. Jej zdaniem ludzie prości nie poradzą sobie z prowadzeniem szkoły.

Sołtys Sarbic Drugich p. Elżbieta Karykowska stwierdziła, że prosili i błagali, aby zostawić im chociaż klasy 0-III, ale nic to nie dało i dziś będzie głosowanie nad likwidacją. Pani sołtys poprosiła radnych, żeby nie przeliczali dobra dzieci na kilometry dróg i kanalizację. Stwierdziła, że mieszkańcy nie dadzą swoich dzieci do Dobrzeszowa.

W obronie szkoły głos zabrali jeszcze sołtys Sarbic Pierwszych p. Leszek Pietrzyk, p. Bogusław Bujak, p. Wiesław Mazur i radny Kolasa.

Po ich wystąpieniach p. Przewodnicząca odczytała uchwałę Nr XIV/86/2008 Rady Gminy w Łopusznie o zamiarze likwidacji Szkoły Podstawowej w Sarbicach i poddała pod głosowanie wnioski o jej przyjęcie. Za przyjęciem uchwały głosowało 9 radnych, 5 radnych głosowało przeciwko, a 1 radny wstrzymał się od głosu i w wyniku tego głosowania uchwała została przyjęta większością głosów.

W tym momencie p. Przewodnicząca ogłosiła piętnastominutową przerwę w obradach sesji. Po wznowieniu obrad o godz. 16¹⁵ radni przyjęli:

- jednogłośnie (15 głosów „za”) uchwałę Nr XIV/87/2008 Rady Gminy w Łopusznie w sprawie regulaminu określającego wysokość dodatków i innych składników wynagrodzenia nauczycieli oraz szczegółowe warunki ich przyznawania, a także wysokość, szczegółowe zasady przyznawania i wypłacania nauczycielskiego dodatku mieszkaniowego w roku 2008,
- większością głosów (13 głosów „za”, 1 wstrzymujący się od głosu) uchwałę Nr XIV/88/2008 Rady Gminy w Łopusznie w sprawie przyjęcia Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii na 2008 r.,
- jednogłośnie (15 głosów „za”) uchwałę Nr XIV/89/2008 Rady Gminy w Łopusznie w sprawie wyrażenia zgody na nabycie nieruchomości gruntowej na rzecz Gminy Łopuszno do gminnego zasobu nieruchomości.
- jednogłośnie (15 głosów „za”) uchwałę Nr XIV/90/2008 Rady Gminy w Łopusznie w sprawie przekazania z funduszy Rady Gminy kwoty 5000,-zł na wsparcie leczenia Pawła Kozła – mieszkańca Gminy Łopuszno.

Obrady sesji zakończyły sprawy różne.

(M.B.)

Niemojewscy z Lasocina

WIERUSZOWA

Dzieje rodu

Niemojewscy herbu Wieruszowa na stałe wpisali się w historię naszego regionu. Przez dwa stulecia byli właścicielami Lasocina i jego okolic.

Ich ród wywodzi się z Niemojewa w powiecie wieruszowskim (obecnie w woj. łódzkim). Pierwsze wzmianki o nich pochodzą z XV w.

W XVIII w. stali się właścicielami dóbr Oleszno, w których skład wchodził Lasocin. Po raz pierwszy nastąpiło to w latach dwudziestych XVIII w. W 1721 r. odbył się ślub Eufrozyny Podoskiej i Antoniego Niemojewskiego, dziedzica Słupi koło Kępna.

W notatkach ks. Romualda Wójcika, proboszcza Oleszna na przełomie XIX i XX wieku, znajdujemy następujące informacje:

R. 1721 Antoni Niemojewski, brat Jana, żeni się z Eufroziną Podoską córką Jana i Konstancji z Tartów. W 1727 r. odbierają spadki po Podoskich...

R. 1724 w Olesznie nastąpił podział majątków między Eufroziną z Podoskich Niemojewską, Marjanną Dębską, Teofila Szembekową i Zofją Podoską. Mocą tego zapisu na rzecz Marjanny Podoskiej, żony Antoniego Dębskiego dobra Oleszno, Chotów, Świdno, Wola przeszły na jej własność.

R. 1736 po bezpotomnie zmarłej Marjannie z Podoskich Dębskiej Oleszno dostaje się Antoniemu Niemojewskiemu, podcz. żytom.¹

R. 1743 Eufrozyna z Pod. Niemojewska czyni podział majątku między synów: Feliksa i Andrzeja Niem. Temu ostatniemu dostało się Oleszno.

W 1751 r. Zofja z Podoskich córka Jana resztę dóbr (Chotów, Świdno i Wola) odstępuje Andrzejowi Niemojewskiemu...

R. 1756 ...Andrzej N. pochowany był w Wieluniu u Pijarów w 1777 r. Umarł bezpotomny. Eufrozyna zm. 1779 r. pochowana też w W. u Pijarów².

Wnukiem Eufrozyny i synem Feliksa, wielokrotnego posła na Sejm (m.in. 1773 r.) był Józef Niemojewski urodzony w Słupi w 1762 r. W źródłach spotykamy wzmianki o nim jako właścicielu majątku Oleszno. Jego przyrodni braćmi byli słynni przywódcy Kaliszan – Bonawentura (dziedzic Marchwacza) i Wincenty (dziedzic Słupi) Niemojowscy³, członkowie Rządu Narodowego w okresie Powstania Listopadowego. Pierwszy z nich 7 września 1831 r. został powołany na prezesa Rządu Narodowego.

Po śmierci Józefa w 1829 r. w Paryżu, jego następcą na dobrach Oleszno był, urodzony 1800 r., syn Edward. Piastował on funkcje: marszałka szlachty guberni radomskiej i szambelana dworu carskiego⁴. Miał on brata Adolfa, dziedzica Słupi i Krzyża oraz siostrę, która wyszła za mąż za N. Załuskowskiego. Edward ożenił się z Heleną, córką Stanisława Wodzickiego, prezesa senatu Rzeczypospolitej Krakowskiej, senatora – wojewody Królestwa Kongresowego. Ich dziećmi byli: Józef, porucznik wojsk rosyjskich (zmarły w 1857 r.), Stanisław oraz Ludwika.

Spadkobiercą Edwarda Niemojewskiego został Stanisław (urodzony w 1838 r.), nazywany powszechnie dla swych upodobań Kozakiem. Jego żoną była Katarzyna z potężnego książęcego rodu Golicynów spokrewnionego z carami rosyjskimi. Ks. Jan Wiśniewski pisał o nim:

Edward Niemojewski

Stanisław pozostawił po sobie pamięć gorszydziela ludu. Ota-
czał się Moskalami, służył w ubiorach kozackich i sam się tak no-
sił. Co rok sprowadzał do Oleszna na harce 100 kozaków.

Z kolei Michał Rawita Witanowski po wizycie w Olesznie
odnotował:

*Spotkaliśmy właśnie dziedzica, który powracał ze zwykłej
przejażdżki konnej, bo inaczej, nawet w dalszą podróż, nie zwykł
się poruszać.*

*Patrząc też na tego starca, gdy zoczywszy gości, sadził ku nam
wyciągniętym kłusem na wronim bahancie, zdawało się, że uj-
rzeliśmy jednego z atamanów Ukrainy, tak sympatycznie opisy-
wanych przez Bohdana. Zaproszeni do pałacu przez uprzejme-
go gospodarza, zawracamy do parku, gdzie na miejscu starych
ruin zamkowych, dziać obecnego właściciela wznieść kazał piękn-
y gmach mieszkalny o wysokich suterdach, rozległych komna-
tach parteru i piętra, a na szczycie dźwiga w żelazie odlany herb
Wieruszowa. Zwróciła też naszą uwagę wmurowana w ścianę*

Niemojewscy z Lasocina h. Wieruszowa

Edward Niemojewski z Lasocina 1905-1935 & Krystyna Karsch 1902-1996

_____ ♂ Stanisław Niemojewski 1927- & Barbara Krzywicka 1929-

_____ ♀ Anna Niemojewska 1953- & Maciej Zacharias 1953-

_____ ♀ Agnieszka Zacharias 1975-

_____ ♀ Małgorzata Krystyna Zacharias 1979-

_____ ♀ Katarzyna Niemojewska 1956- & Andrzej Lemański 1956-

_____ ♀ Anna Lemańska 1983-

_____ ♀ Barbara Lemańska 1986-

_____ ♂ Ludwik Niemojewski 1929- & Krystyna Dunin-Borkowska 1923-

_____ ♂ Łukasz Niemojewski 1960- & Małgorzata Madej 1959-

_____ ♀ Maria Cecylia Niemojewska 1984-

u przyziemia żelazna lwia łapa. Podobno gdzie ona się znajduje,
tam właścicielowi nie braknie nigdy dostatków, bo również jak
podkowa przybita u progu szczęście ma sprowadzać...

...W komnatach pałacowych, urządzonych po staroświecku,
mieści się ciekawy zbiór broni wschodniej oraz pamiątki po rodzi-
nie książy Golicynów, rodziny małżonki p. Stanisława.

Dobra Stanisława Niemojewskiego w końcu XIX w. składały
się z Włoszczowy i folwarków w Podzamczu Włoszczowskim,
Olesznie, Woli Świdnickiej, Lasocinie oraz przejściowo w Suł-
kowie.

Synem Stanisława był Sergiusz (1865-1921), który poślubił
Emilię z Wodzińskich herbu Jastrzębiec, jednak „nieszczęśli-
wy” w małżeństwie związał się Emilią i Matyldą Szulc. Miesz-
kał w Podzamczu. Po śmierci ojca w 1907 r. przejął majątek ro-
dzinny. Miał trzech synów i dwie córki. O jego śmierci ksiądz
Stanisław Borowiecki, były kapelan w korpusie Dowbora Muś-
nickiego w Rosji, opowiadał ks. J. Wiśniewskiemu:

*Sergiusz Niemojewski pięknie i budująco umierał na moich ręk-
kach... sam zamykałem mu oczy... w Olesznie.*

Po jego śmierci najstarszy syn Konrad (1901-1958) osiadł w
Olesznie. Najmłodszy Józef (1909 – 1985) został dziedzicem
Woli Świdzińskiej. Córki, nieuznane przez ojca, zostały uposa-
żone 200-morgowym gospodarstwem w Podzamczu.

Dziedzic Lasocina

Trzeci syn, Edward, urodzony 10 października 1905 r., otrzy-
mał majątek w Lasocinie. W jego skład wchodziło 120 ha grun-

tów ornych i ponad 1900 ha lasów. Ożenił się z kielczanką Kry-
styną Karsch, córką właściciela browaru.

O samym Edwardzie Niemojewskim w okresie międzywo-
jennym pisała *Gazeta Kielecka*. Komornicy z jego dóbr narze-
kali na wynagrodzenie za pracę. Inny numer gazety wspomina
o zatargu z władzami powiatowymi i policją.

We wtorek 16 kwietnia 1935 r. E. Niemojewski zginął z ręki
kłusownika. Antoni Biskupski upolował sarnę. Powiadomio-
ny o fakcie dziedzic udał się na miejsce. Podchodząc kłusow-
ników, prawdopodobnie postrzelił jednego z nich. Następny
strzał padł w kierunku Niemojewskiego i okazał się śmiertel-
ny. Ustny przekaz, krążący po okolicy, przedstawia inną wer-
sję zdarzenia. Podobno Biskupski strzelił do dziedzica w obro-
nie własnej. Po całym zajściu wraz z kompanami sądzony był
przez Sąd Okręgowy w Kielcach. Został skazany na 15 lat wię-
zienia za zabójstwo Niemojewskiego i usiłowanie zabójstwa
gajowego Kucharskiego. Antoniego Maciejewskiego za usiło-

wanie zabójstwa gajowego Juliu-
sza Nigerczyńskiego sąd skazał na
8 lat więzienia, zaś Stanisława Stań-
czyka skazano na 6 lat więzienia.
Sąd nałożył także karę na Mariana
Biskupskiego i Pawła Łapota w wy-
sokości 200 zł za kłusownictwo.

Zarząd nad majątkiem po śmier-
ci zaledwie 29-letniego męża prze-
jęła Krystyna Karsch – Niemojew-
ska. Po wkroczeniu Niemców we
wrześniu 1939 roku opuściła dobra
i wyjechała do Kielc. Do Lasocina
nigdy już nie wróciła.

Edward Niemojewski pozosta-
wił dwóch synów: Stanisława (ur.
1926 r.) oraz Ludwika (ur. 1929 r.). Pierwszy z nich ma dwie cór-
ki Annę (ur. 1953 r.) i Katarzynę (ur. 1956 r.), a drugi syna Łuka-
sza urodzonego w 1960 r.

Ziemiańskie pasje rodziny

Rodzinną tradycją Niemojewskich było myślistwo i hodow-
la koni. Pasji tej poświęcali dużo czasu i nakładów finansowych.
Sergiusz Niemojewski zatrudniał 50 strażników konnych i 50 pie-
szych do ciągłego patrolowania terenu. Do ochrony zwierzyny
przed kłusownikami sprowadził Czerkiesów z Kaukazu, którzy
doskonale sprawowali się w roli strażników. Chłopom przyłapa-
nym na kradzieży drewna najczęściej darowali, natomiast suro-
wo karali kłusowników ujętych na gorącym uczynku.

Do polowań Niemojewscy używali psów i koni. W Olesznie
i Podzamczu posiadali własne stadniny koni czystej krwi.

S. Niemojewski 7 razy wygrał gonitwę im. J. Zbijewskiego.
Podobno czwórka jego koni zaprzęgowych pokonała drogę
z Kielc do Warszawy w 12 godzin i 50 minut, zatrzymując się
na półgodzinny popas w Radomiu.

Jego synowie, dzięki dużym fortunom, nadal oddawali się
ulubionemu hobby przekazywanemu z pokolenia na pokole-
nie. Dwory w Olesznie, Lasocinie tętniły życiem. Odbwały się
tam huczne bale, dożynki, polowania. O ich świetności i sła-
wie świadczą wspomnienia Władysława Okonia:

*Psy wytropiły i osaczyły dzika, myśliwi biegli za nim i – mając
na strzał – położyli na miejscu ze sztucera. Oprócz dzika zastrzeli-
li wówczas lisa, w końcu zaś przypadkowo jastrzębia gołębiarza.*

Po skończonym polowaniu dwaj ich strzelcy zrobili rozkład zwierzyny i trzej bracia oraz ich dwaj strzelcy stanęwszy w jednym szeregu, ujęli w ręce myśliwskie trąbki i na komendę najstarszego z nich – Konrada: „otrąbić dzika”, zagrali piękny hejnał. Potem padła komenda ... otrąbić kitę – a na końcu „otrąbić pióro” dali tak piękny myśliwski koncert w lesie, że ja, który brałem udział w prezydenckich polowaniach, ale to z braćmi Niemojewskimi stanowiło dla mnie niesamowite wrażenie...

Pałac i park w Lasocinie

Zespół pałacowo-parkowy w Lasocinie zbudowano w XIX w. na niewysokim wzniesieniu. Otoczony był wysokim murem, którego fragmenty zachowały się do dziś. Z pałacu do Mnina prowadziła aleja lipowa. Pałac wybudowała Ludwika z Niemojewskich Kołłątajowa, siostra Stanisława Niemojewskiego.

Pałac był dosyć nowoczesnie urządzone: bieżąca woda, CO, telefon, oświetlenie zasilane agregatem w piwnicy. W skład zespołu wchodziły: pałac o powierzchni 1550 m² z 16 pomieszczeniami mieszkalnymi, oficyna, dwie stodoły, spichlerz, budynki gospodarcze i 5-hektarowy park. Według Stanisława Niemojewskiego:

Frontowe wejście prowadziło do holu. Za nim mieściła się jadalnia. Po prawej stronie gabinet ojca, a w głębi tak zwany kre-

Lasocin – ruiny pałacu

dens, czyli pomieszczenie przy kuchni. Na lewo pamiętam salonik, dalej salon. Ja i brat mieszkaliśmy w prawym skrzydle.

Okres powojenny był niesprzyjający dla pałacu. Piękna posiadłość pozbawiona właściciela traciła na świetności. Nikt nie podjął się jej odbudowy. Dziś pozostały tylko ruiny. Z danych wojewódzkiego konserwatora zabytków w Kielcach wynika, że pałac był użytkowany do 1958 roku. Najpierw zespół pałacowy „dostał się” Spółdzielni Kółek Rolniczych w Łopusznie, a od 1977 roku gospodarowała nim Rolnicza Spółdzielnia Produkcyjna w Lasocinie. W lutym 1995 roku spłonęła jedna z zabytkowych stodoł. W 1997 r. pałacyk znalazł się na liście wystawionych do wykupu na cele hotelarsko – rekreacyjne. Został sprzedany na mocy aktu notarialnego z 10 grudnia 1998 r.

Zbigniew Iwanek, Andrzej Łapot

Pałac w Lasocinie 1945 rok

1 Podczaszy żytomierski.

2 Pisownia zgodna z oryginałem

3 Niemojewscy pisali się też czasami Niemojowscy.

4 Szambelan – (fr. chambellan) – wysoki urzędnik dworski w służbie osobistej monarchy; godność tytułarna w monarchiach i na dworze papieskim. Pierwotnie zadaniem szambelana było pełnienie dyżuru przy królu i wprowadzanie gości do apartamentów.

16 FINAŁ WOŚP w Zespole Szkół im. Jana Pawła II w Łopusznie

13 stycznia Zespół Szkół w Łopusznie po raz kolejny rozbrzmiał orkiestrowym graniem. Udało nam się pobić rekord sprzed dwóch lat. Zebraliśmy **26.015,52 zł** na leczenie schorzeń laryngologicznych u najmłodszych pacjentów. Piękna akcja zgromadziła tłumy mieszkańców naszej gminy i okolic. Organizatorzy zadbali, by program obfitował w różnorakie atrakcje, których mogłyby nam pozazdrościć dużo większe ośrodki.

Nad przygotowaniem koncertu pracował wiele tygodni zespół nauczycieli i uczniów pod kierunkiem pana dyrektora Krzysztofa Kumańskiego. Udana impreza to rezultat ich wysiłku i pomysłowości. To także efekt owocnej współpracy placówki z rodzicami, samorządem i wieloma instytucjami gminy.

Koncert w pięknie udekorowanej hali sportowej rozpoczął zespół „B.B.”, którego wokalistka **Barbara Peltz** poprowadziła całą imprezę.

Dla miłośników tańca, których za sprawą popularnych programów telewizyjnych nie brakuje i u nas, zaprezentowali się młodzi artyści z formacji tanecznej **Step by Step**. Gibkie tancerki, trenowane przez panią **Małgorzatę Nitę**, tańczyły solo i w grupie, wzbudzając aplauz publiczności zarówno umiejętnością jak i pięknymi, acz skąpymi strojami. Największe wrażenie na widzach uczynił układ taneczny do piosenki „Bad” Michaela Jacksona. W Step by Step pierwsze taneczne kroki stawiała Edyta Herbuś, dlatego młodzi tancerze nie wy-

jechali z Łopuszna po swym występie, ale cierpliwie oczekiwali na przyjazd ze stolicy telewizyjnej gwiazdy. Nie ukrywali, że w skrytości ducha marzą o karierze, jaką udało się zrobić Edycie.

Na tle kieleckiej formacji zupełnie niezłe zaprezentowała się grupa naszych mażorettek, które od kilku dobrych lat uświetniają występy **orkiestry dętej OSP**. Dziewczęta na pewno przebiły kielczanki butami - wystąpiły bowiem w białych wysokich kozakach, podczas gdy tancerki ze Step by Step tańczyły ... bosso. Zastanawiam się tylko, jak członkowie orkiestry - w przeważającej części mężczyźni - skupiają wzrok na nutach, gdy mają przed sobą takie piękne dziewczyny? W każdym razie jakoś sobie radzą, bo dali porywający koncert szlagierów, że aż nogi rwały się do marsza.

Najmłodszy widzowie czekali na występ bliźniaków z programu „Duże dzieci”. Chłopcom towarzyszyła pani **Katarzyna Stoparczyk**, która wraz z Wojciechem Mannem prowadzi popularną audycję. **Maciek i Paweł Król** opowiadali anegdoty z planu telewizyjnego, a potem cierpliwie rozdawali autografy. Tłok uczynił się przy nich ogromny, wszyscy posłusznie stali w długim ogonku, a bez kolejki autografy dostały od bliźniaków jedynie bliźniaczki Monika i Dominika Smolarczyk.

Jak w latach poprzednich dużym powodzeniem cieszyła się loteria fantowa i to zarówno wśród najmłodszych jak i zupełnie dojrzałych gości naszej imprezy. Przy loterii zabawił się na przykład pan wójt, Zdzisław Oleksiewicz z małżonką.

Wiele osób z niecierpliwością oczekiwało na przybycie najpiękniejszej kobiety regionu - **Magdaleny Derszniak**. **Miss Ziemi Świętokrzyskiej** uczyniła wielkie wrażenie na obu płciach nie tylko swoją urodą, ale przede wszystkim elegancją, wdziękiem i skromnością. Chętnie opowiadała o kulisach wyborów najpiękniejszych dziewcząt, podkreślając przy tym, jak ważna jest w konkursach piękności osobowość i intelekt startujących pań. **Miss** cierpliwie rozdawała autografy za pieniądze wrzucony do orkiestrowej puszkę i chętnie pozowała do zdjęć. Aby sfotografować się z pewnym ważnym panem, którego nazwiska tu nie zdradzimy, była gotowa nawet zdjąć buty, by nie było widać mocno rzucającej się w oczy różnicy wzrostu.

Oczywiście najwięcej emocji wzbudziła aukcja pamiątek, obrazów, sportowych gadżetów, smakowitych potraw i słodkich tortów. Ofiarodawcy jak zwykle nie zawiedli. Byli wśród nich przedstawiciele władz samorządowych różnych szczebli, osoby prywatne i firmy. Po raz drugi myśliwskie trofeum - skórzę z dzika ofiarował pan **Zenon Głowała**. Pieczone prosię i dwa indyki przekazała na aukcję **firma WIR**, a specjalne orkiestrowe wypieki **właściciele miejscowych piekarni**, pan **Kozak** i **Palacz**, państwo **Paszowscy**, **Technikum Technologii Żywności** i pani **Mariola Piwowarczyk**.

Po raz trzeci licytację w Zespole Szkół prowadziła **Elizabeth Duda**, nasz ambasador w stolicy. Ma tyle serca dla Łopuszna jak mało kto. Za to serce możemy jej się odwdziżyć, głosując na nią, gdy będzie brała udział w „Tańcu z gwiazdami”. W tym programie telewizyjnym zaistniała dla szerokiej publiczności i zdobyła ogólnopolską popularność druga gwiazda prowadząca aukcję - **Edyta Herbuś**. Obie panie z takim wdziękiem i zaangażowaniem „sprzedawały” pamiątki, że znów udało nam się pobić rekord licytacji sprzed dwóch lat. W prowadze-

niu aukcji pomagała im także Świętokrzyska Miss. Gwiazdy niestrudzenie podbijały cenę, dla każdego uczestnika licytacji miały ciepłe słowo, a czasem i gorącego całusa. Kto kupił na aukcji sportowy szalik, był nim własnoręcznie przez nasze gwiazdy otulony. A przybyli do hali sportowej goście świetnie się bawili i imponowali swoją hojnością.

Najwięcej wylicytowała pani Agnieszka Świerczewska, zasilając orkiestrową skarbonkę sumą 1300 zł., tym samym stała się właścicielką pucharu dla najhojniejszego ofiarodawcy. Odebrała go z rąk naszych gwiazd i pana dyrektora. Towarzyszył jej syn, wcale nie speszony obecnością pań znanych ze szklanego ekranu. Wśród kupionych przez panią Agnieszkę pamiątek znalazł się obraz olejny przedstawiający ulicę Kielecką, przy której pani Świerczewska ma swoją kwiatarnię. Pan **Grzegorz Knap**, któremu w podbijaniu cen pomagała mała córka, uplasował się w naszym orkiestrowym wyścigu na drugim miejscu. Natomiast trzecie miejsce zajął pan **Robert Dziubeła**, prezes firmy Defro, który kupił darowane przez siebie monety z wizerunkiem Jana Pawła II, po czym ofiarował je naszej szkole.

Elizabeth Duda i Edyta Herbuś również przywiozły na licytację pamiątki. Była to książka kucharska podpisana przez uczestników programu „Europa da się lubić” od Elizabeth oraz koszulki z autografami bohaterów „Tańca z gwiazdami”. Książkę „Europa w kuchni” kupili nauczyciele Zespołu Szkół, natomiast właścicielem jednej z koszulek od Edyty stał się pan **Witold Szproch**. Prezes firmy WIR przekazał wszystkim gwiazdom biorącym udział w łopuszańskim koncercie podarunki w postaci najlepszych w świętokrzyskim (a jak niektórzy twierdzą i w kraju) szynek, baleronów, tudzież innych wyrobów wędliniarskich. „Można jeść bez chleba, tak są dobre” - zapewniły piękne konsumentki.

W licytacji, która i uczestników, i widzów przyprawiała o zawrót głowy, brało udział kilkadziesiąt osób. Ich szczegółowy wykaz prezentujemy Państwu w zestawieniu tabelarycznym.

W przerwie pomiędzy jedną a drugą częścią aukcji wystąpił kabaret „**Pocisne**”. Tworzą go czterej młodzieńcy z dużym poczuciem humoru. To obiecujący zespół, któremu znawcy branży rozrywkowej wróżą karierę na kabaretowej scenie Polski.

Organizatorzy zadbali, aby uczestnicy łopuszańskiego Finału dobrze się bawili i nie byli głodni, dlatego działał szkolny sklepik, kuchnia, a także przygotowano stoiska ze smakowitymi ciastami, które upiekli rodzice naszych uczniów. Stoisko obsługiwały nauczycielki z Zespołu Szkół oraz z Filii w Lasocinie. Swoimi kulinarnymi umiejętnościami pochwalili się także uczniowie Technikum Technologii Żywności z Zespołu Szkół Ponadgimnazjalnych Nr 5.

Po aukcji rozpoczęła się zabawa taneczna. Grał i śpiewał zespół „B.B.” W hali sportowej w rytm przebojów starych, nowych i najnowszych bawili się do północy 402 osoby. Każda z nich zapłaciła za bilet 10 zł., sama więc dyskoteka przyniosła Orkiestrze **4020 zł** dochodu.

Tak naprawdę nikt z nas nie spodziewał się takiego finansowego sukcesu. Dziękujemy za każdą złotówkę wrzucaną do orkiestrowych puszek! Po ich otwarciu okazało się, że wśród monet jest wiele banknotów o wysokich nominałach. W sumie do puszek wrzucili Państwo **5.365,30 zł!** A walizka,

w której pan dyrektor zawiózł do banku uzbierane pieniądze, była tak ciężka, że bez wysiłku mógłby ją podnieść chyba tylko Pudzianowski.

Drodzy Państwo! Powiat kielecki ziemski oraz miasto Kielce liczą ponad 400 tysięcy ludności, a zebrano tam 235.946,37 zł. (dane z Echa Dnia z 15 stycznia), co w przeliczeniu na jednego mieszkańca daje około 60 gr. W naszej gminie liczącej 9117 mieszkańców udało się zgromadzić (doliczając kwotę 2600 zł. z Gnieździsk) **28600 zł.!** Statystyczny obywatel gminy Łopuszno ofiarował więc Fundacji Owsiaaka ponad 3 zł.!. Taki wynik przekonuje nas, że „orkiestrowe granie z głową „ ma głębokosi sens.

Miss Ziemi Świętokrzyskiej, która w swoich obowiązkach ma udział we wszelkiego rodzaju akcjach charytatywnych, była pod wrażeniem cen, jakie osiągały podczas aukcji licytowane przedmioty. Obecny na naszym koncercie wójt gminy Krasocin, pan Józef Siwek gratulował nam ciekawie zorganizowanej imprezy. Bardzo spodobała mu się dekoracja i dlatego postanowił kupić jej fragment. Za styropianowe serce zapłacił 100 zł.

Szanowni Państwo! Na co dzień obserwujemy różne „wyścigi”, kto ma nowocześniejszy samochód, elegantszą komórkę, piękniejszy dom, lepsze wakacje, zrobił korzystniejsze zakupy na wyprzedzaży. Niejednokrotnie sami bierzemy w tych wyścigach udział. Taka rywalizacja może w jednych budzić zazdrość, w innych politowanie i niesmak. Wyścig, kto ofiaruje więcej dla drugiego, rodzi tylko dobre emocje. Jestem dumna z naszych mieszkańców, że tak wspaniale zaprezentowali się przed gośćmi z Warszawy, z Kielc i z innych gmin. **Dziękujemy Państwu, że niedzielne popołudnie i wieczór 13 stycznia spędziliście z nami, z Orkiestrą Jurka Owsiaaka, z tym fenomenem dobrych emocji na skalę światową. Cieszymy się, że razem z Państwem po raz kolejny staliśmy się częścią wielkiego porywającego koncertu gorących serc.**

Podziękowanie

Organizatorzy 16 Finału w Zespole Szkół im. Jana Pawła II w Łopusznie wyrażają głęboką wdzięczność wszystkim tym, którzy w jakikolwiek sposób przyczynili się do przygotowanie i przeprowadzenia 16 Finału. Specjalne podziękowania kierujemy do:

- ◆ Prezesa firmy WIR, pana Witolda Szprocha za nieodpłatne przekazanie artykułów spożywczych,
- ◆ Właściciela firmy Paletobud, pana Ryszarda Szprocha za montaż sceny,
- ◆ Pana Aleksandra Kozaka i pana Zdzisława Palacza za nieodpłatne przekazanie pieczywa,
- ◆ Pana Marka Miśty za przywiezienie z Warszawy telewizyjnych gwiazd prowadzących licytację,
- ◆ Pana Mariusza Frączkowskiego, który zawiózł do stolicy Elizabeth Duda i Adama Kozieł za odwiezienie do Warszawy Edyty Herbuś i Katarzyny Stoparczyk,
- ◆ Pana Ryszarda Krawczyńskiego za przywiezienie i odwiezienie do Kielc zespołu Step by Step,
- ◆ Pana Sebastiana Kowalczyka za przywiezienie i odwiezienie do Kielc kabaretu "Pocisne",

- ◆ Ochotniczej Straży Pożarnej z Łopuszna za zapewnienie porządku podczas koncertu,
- ◆ Policji z Łopuszna i Strawczyna za wzmożone patrole w rejonie szkoły.
- ◆ Firmy ochroniarskiej "Monika" za zapewnienie bezpieczeństwa wewnątrz budynku.

Doświadczylimy ze strony Państwa życzliwości i wsparcia, za co z całego serca dziękujemy. Nie byłby możliwy taki koncert w Łopusznie i taki jego wynik, gdyby nie Państwa pomoc.

WYNIKI AUKCJI XVI FINAŁU WOŚP

L.p.	Nabywca	Pamiątki - ofiarodawcy	Suma w zł.
1.	Agnieszka Świerczewska	- Indyk pieczony – dar Zakładów Mięsnych „WIR”	650
		- Koszulka z autografami – dar Edyty Herbuś	250
		- Obraz olejny „Ul. Kielecka” – dar OSP Łopuszno	200
		- Szalik z meczu Polska Armenia w Kielcach – dar Sławomira Stachury	100
		- Ciasto „Chatka Puchatka” – dar gospodarstwa agroturystycznego Lucyny i Mariana Paszowskich	100
		Razem	1 300
2.	Grzegorz Knap	- Obraz olejny „Jan Paweł II” – dar Damiana Bąka	700
		- Tort „Serce” – dar Technikum Technologii Żywności z Zespołu Szkół Nr 5 w Łopusznie	400
		Razem	1 100
3.	Robert Dziubela	- Zestaw monet srebrnych „Papież Jan Paweł II” – dar Roberta Dziubeli	1 000
4.	Michał Perz	- Prosiak pieczony – dar Zakładów Mięsnych „WIR”	700
5.	Eliza Gawęda	- Obraz olejny „Zagroda” autor Aleksandra Nyga – dar uczestników „Babskich czwartków”	300
		- Skóra z dzika – dar Zenona Głowali	350
		Razem	650
6.	Mariusz Karendał	- Koszulka KOLPOLTERA KORONY Kielce z autografem – dar prezesa Krzysztofa Klickiego	650
7.	Barbara Rogula	- Szalik z meczu Polska Armenia w Kielcach – dar Sławomira Stachury	200
		- Kosz pełen słodkości – dar piekarni Aleksandra Kozaka	170
		- Koszulka damska WOŚP – dar Rady Rodziców	160
		Razem	530
8.	Danuta Łukasik	- Obraz olejny „Łopuszno” – dar GOK w Łopusznie	500
9.	Zakłady Mięsne „WIR”	- Koszulka z autografami – dar Edyty Herbuś	500
10.	Tomasz Kumański	- Piłka ręczna z autografami piłkarzy - dar Klubu Sportowego VIVE Kielce	400

Z ŻYCIA GMINY

11.	Monika Kumańska	- Koszulka WOŚP „Nauczyciel” – dar Rady Rodziców	200
		- Koszulka + czapka „XIV Mistrzostwa Polski Juniorów w boksie” – dar Sławomira Stachury	70
		- Kalendarz grupy zawodowej kolarzy – dar Andrzeja Piątka	70
		- Kufel do kawy – dar Starosty Zenona Janusa	50
		Razem	390
12.	Ryszard Szproch	- Piłka z autografami piłkarzy – dar Klubu Sportowego KOLPOLTERA KORONY Kielce	370
13.	Paweł Wnuk	- Piłka nożna z autografem trenera Jerzego Engela – dar Andrzeja Deca	300
		- Szalik z meczu Polska Armenia w Kielcach – dar Sławomira Stachury	20
		Razem	320
14.	Nauczyciele Gimnazjum nr 1	- Tort „Serce” – dar Technikum Technologii Żywności z Zespołu Szkół Nr 5 w Łopusznie	280
15.	Bożena i Waldemar Rowiński	- Obraz olejny „Pejzaż” – dar Marszałka Adama Jarubasa	260
16.	Grzegorz Kozak	- Koszulka z autografami trenera i piłkarzy – dar Klubu Sportowego KOLPOLTERA KORONY Kielce	250
17.	Krzysztof Smolarczyk	- Szalik z meczu Polska Armenia w Kielcach – dar Sławomira Stachury	150
		- Koszulka z autografami piłkarzy – dar Klub Sportowy VIVE Kielce	100
		Razem	250
18.	Cezary Cygan	- Piłka nożna z autografami trenera Jerzego Engela – dar Andrzeja Deca	250
19.	Elżbieta Oleksiewicz	- Obraz olejny „Trawy” – dar GOSW w Łopusznie	150
		- Statuetka – dar Barbary Chudej	30
		- Koszulka „Mistrzostwa Polski Juniorów” – dar Barbary Chudej	20
		Razem	200
20.	Katarzyna Wójcik	- Koszulka z autografami – dar Klubu sportowego KOLPOLTERA KORONY Kielce	150
		- Kubek orkiestrowy – dar Rady Rodziców	20
		Razem	170
21.	Waldemar Rowiński	- Obraz olejny „Karol Landl” – dar OSP Łopuszno	150
22.	Joanna Nyga Miśta	- Szalik z meczu Polska Armenia w Kielcach – dar Sławomira Stachury	110
		- Koszulka WOŚP – dar Rady Rodziców	40
		Razem	150
23.	Zbigniew Krawczyński	- encyklopedia „Atrakcje turystyczne” – dar Starosty Zenona Janusa	90
		- „Słodka paczka” – dar piekarni Aleksandra Kozaka	50
		Razem	140

24.	Małgorzata Maciejewska	- Koszulka WOŚP – dar Rady Rodziców	100
25.	Artur Kurkiewicz	- Koszulka WOŚP – dar Rady Rodziców	60
		- Kubek + skarpetki orkiestrowe – dar Rady Rodziców	40
		Razem	100
26.	Piotr Wilk	- Koszulka WOŚP „Nauczyciel” – dar Rady Rodziców	100
27.	Józef Siwek – Wójt Gminy Krasocin	- Dekoracyjne serce WOŚP	100
28.	Monika Ciszek Walas	- „Słodka Paczka” – dar piekarni Aleksandra Kozaka	80
29.	Mariusz Sztandera	- Tort „Serce” – dar Technikum Technologii Żywności z Zespołu Szkół Nr 5 w Łopusznie	80
30.	Anna Dudek	- Kalendarz WOŚP oraz dwa niezbędniki – dar Rady Rodziców	70
31.	Kazimierz Kumański	- Album „Polska – Regiony” – dar Pośła Henryka Milcarza	60
32.	Marcin Stachura	- Szalik z meczu Polska Armenia w Kielcach – dar Sławomira Stachury	50
33.	Wanda Nowak	- Koszulka XVI Finał WOŚP – dar Rady Rodziców	50
34.	Jolanta Kozieł	- Koszulka XVI Finał WOŚP – dar Rady Rodziców	40
35.	Adam Palacz	- Widok Zamku w Chęcinach - dar Starosty Zenona Janusa	30
36.	Tomasz Palacz	- Scyzoryk – dar Starosty Zenona Janusa	20
37.	Elżbieta Nyga	- Szalik z meczu Polska Armenia w Kielcach – dar Sławomira Stachury	20
38.	Krzysztof Zimny	- Scyzoryk – dar Starosty Zenona Janusa	20
39.	Nauczyciele oraz pracownicy administracji i obsługi Zespołu Szkół im. Jana Pawła II w Łopusznie	- Pieczony indyk - dar Zakładów Mięsnych „WIR”	600
		- Tort WOŚP – dar piekarni NOWA Z. Pałacza	600
		- Tort WOŚP – dar Marioli Piwowarczyk	500
		- Książka „Europa w kuchni” – dar Elizabeth Dudy	200
		- Książka „Nikt nie rodzi się mistrzem” J.Engela – dar Andrzeja Deca	80
		- Kalendarz grupy zawodowej kolarzy – dar Andrzeja Piątka	40
		Razem	2 020
OGÓŁEM			13 450

Lp.	Źródło dochodu	Wartość w zł.
1.	Licytacja	13.450,00
2.	Puszki WOŚP	5.365,30
3.	Bilety wstępu na zabawę taneczną	4.020,00
4.	Loteria fantowa	1.176,30
5.	Sprzedaż ciast i sałatek	817,90
6.	Kuchnia szkolna	511,50
7.	Sklepik	300,00
8.	Technikum Technologii Żywności w ZSzP Nr 5 w Łopusznie	269,52
9.	SP w Grabownicy	105,00
	RAZEM:	26.015,52

Agnieszka Palacz, Jolanta Kozieł

Zabawa karnawałowa w Gnieździskach dla WOŚP

W bieżącym roku zmuszeni zostaliśmy do zmiany formuły koncertu dla WOŚP. Nie mogliśmy niestety zorganizować otwartej imprezy w niedzielę 13 stycznia, choć wiemy, że i zespoły muzyczne, i sponsorzy, i oczywiście niezawodni bywalcy naszych styczniowych finałów nie zawiedliby. Skądinąd jesteśmy bardzo zaskoczeni, że mimo braku kilku form pozyskiwania pieniędzy dla fundacji, udało nam się z kwesty, sklepiku, kawiarenki i loteryjki pozyskać bardzo dużą kwotę – 2600,48 złotych.

Towary do sklepiku, jak zawsze, podarowali sklepikarze z Gnieździsk, Rudy Zajączkowskiej, Łopuszna, Wrzosówki. Dziękujemy serdecznie hojnym sponsorom: I. i M. Karendalom, A. i R. Hajdukom, M. i R. Podgórskim, E. i A. Smardzewskim, K. i Z. Sornatom, T. i J. Mrozom, B. i A. Rogulom. Swoimi przepysznyimi wypiekami wsparły nas również niezawodne mamy.

Urządziliśmy, zgodnie z regulaminem fundacji, zabawę karnawałową, z której dochód przeznaczaliśmy na WOŚP.

Ogromnie cieszyliśmy się, że XVI „finał z głową” udało nam się tak pięknie poprzeć. Dzięki zaangażowaniu ludzi z naszego środowiska, nauczycieli, uczniów, każdego człowieka

o wielkim sercu daliśmy isierkę nadziei kolejnym potrzebującym dzieciom. Dla tak wielkiej sprawy warto się poświęcić i okazywać dobroć.

Atrakcją naszej XVI finałowej karnawałowej zabawy były jasełka w wykonaniu klasy II i „0”. Dzieci z ogromnym przejęciem i wzruszeniem zaprezentowały historię sprzed 2000 lat. Nad żłóbkiem pochylali się Józef i Maryja, wokół kręciła się gromadka pasterzy, przybyli złożyć pokłon Trzej Królowie, a i diabełek w tak cudną noc obiecał poprawę. Dzieci wykonały także wiele ze znanych nam tak doskonale kołęd.

Jak zawsze przy takich okazjach dopisali także rodzice, którzy przyglądali się kolejnym scenom z dziejów narodzin Jezusa z wyraźnym rozrzewnieniem.

Po jasełkach rozpoczęła się zabawa karnawałowa dla uczniów naszej szkoły. Po korytarzach cały czas wędrowali wolontariusze z puszkami WOŚP, pojawili się oni również w niedzielę pod kościołem, gdzie po każdej mszy gromadnie podchodzili wierni, by podzielić się dobrocią, wesprzeć tak szczytny cel.

W imieniu dzieci, które dzięki fundacji zyskały szansę na zdrowie, dziękujemy wszystkim, którzy przyczynili się do ich uśmiechu.

Ewa Dudek

Uczniowie Szkoły Podstawowej w Dobrzeszowie weszli w szeregi Bractwa Świątokrzyskiego

Kim jesteśmy?

Bractwo Świątokrzyskie to regionalna, dobrowolna, samodzielna i samorządna organizacja ideowo-wychowawcza dzieci i młodzieży w wieku szkolnym oraz instruktorów zbudowana na wzorach skautingu angielskiego, dostosowanego do świątokrzyskich warunków i potrzeb. Zachowuje ona swoją tożsamość, ale jednocześnie ustawicznie się modyfikuje i twórczo rozwija, stosownie do zmieniających się sytuacji społeczno-politycznych, potrzeb społeczno-wychowawczych oraz zainteresowań i dążeń dzieci i młodzieży.

Fundamentem pedagogicznym i punktem wyjścia systemu wychowawczego Bractwa Świątokrzyskiego są zainteresowania, potrzeby i dążenia dzieci i młodzieży szkolnej, ze szczególnym zwróceniem uwagi na te, które nie są i wręcz nie mogą być w pełni zaspokojone przez rodzinę i szkołę. Należą do nich zwłaszcza:

- potrzeba swobodnego ruchu w środowisku naturalnym,
- potrzeba aktywności i samodzielności,
- potrzeba przyjaźni i uczestnictwa w życiu grup rówieśniczych ("paczki", "bandy"),
- potrzeba i zainteresowanie przygodami, wędrówkami i podrózkami, grami i zabawami.

Podstawą wychowania w Bractwie Świątokrzyskim są normy moralne, wywodzące się z uniwersalnych, kulturowych i etycznych wartości chrześcijaństwa, opisane przez św. Benedykta w Regule Benedyktyńskiej.

Dlaczego nazwa „Bractwo Świątokrzyskie”?:

Skauting (organizacja ideowo-wychowawcza dzieci i młodzieży); Świąty Krzyż (Kongregacja Świątego Krzyża); Świąty Benedykt (Reguła Benedyktyńska, Patron Europy); Tradycje oręza polskiego w przełomu XVII i XVIII wieku; Unia Europejska (wzmacnianie regionów kosztem państw w celu ograniczenia nacjonalizmów)

Historia Bractwa

Na przełomie 2006 i 2007 roku z inicjatywy Kapelana WKPZK ks. kan. Marka Wesołowskiego doszło do powołania grupy roboczej, której celem było stworzenie regionalnej organizacji dzieci i młodzieży.

W jej skład weszli oprócz ks. Marka Wesołowskiego członkowie WKPZK panowie Paweł Miodek, Robert Kaszuba, Michał Garmulewicz i Witold Skrzypek. Do tego grona dołączyli znani i uznani działacze oświatowi z regionu świątokrzyskiego panowie Tomasz Lato, Zbigniew Wojciechowski i Kazimierz Mądzik.

Podstawowe założenia nowej formacji zostały przedstawione przez ks. kan. Marka Wesołowskiego i pana Pawła Miodka na spotkaniu informacyjnym, które odbyło się dnia 18.01.2007 roku w Mąchocicach Scholasterii. Dzięki gościnności panów Tomasza Lato i Zbigniewa Wojciechowskiego wzięło w nim udział 25 dyrektorów szkół podstawowych, gimnazjalnych i licealnych z terenu powiatów kieleckich. Wypowiedziane na nim słowa ks. kan. Marka Wesołowskiego zabrzmiały jak coś zupełnie oczywistego, ale wywołały falę:

Są w życiu ludzkim wartości dla których poświęcić się warto. Wśród tych najświętszych, największych i najważniejszych jest zawsze Bóg, honor, Ojczyzna, drugi człowiek. Ileż razy trzeba zrezygnować z siebie, jakże wiele poświęcić, by okazać się poprzez te wartości wielkim człowiekiem na miarę współczesnych czasów i potrzeb. Jakż trzeba przejść szkołę, by stać się tym wartościowym człowiekiem, który ubogaci świat? Taką szkołą ludzkiego charakteru jest z pewnością dobry dom rodzinny. W nim kształtuje się serce człowieka. Ważnym miejscem jest również Kościół, gdzie formuje się jego duch. Nieodzowną jest również szkoła, w której rozwija się intelekt. Bractwo Świątokrzyskie pragnie połączyć w jedno te trzy środowiska wychowawcze, by dać wspólną możliwość kształtowania ciała i ducha naszych najmłodszych. W oparciu o katolickie zasady życia kształtuje charakter,

hartuje ducha, rozwija ciało, uczy żyć. Jego zasady to fantastyczna przygoda pociągająca młodych ku szczytom, z których człowiek może widzieć więcej, rozumieć lepiej i kochać mocniej.

Zaprezentowana idea powołania na terenie województwa świętokrzyskiego regionalnej, dobrowolnej, samodzielnej i samorządnej organizacji ideowo-wychowawczej dzieci i młodzieży w wieku szkolnym oraz instruktorów pod nazwą Bractwo Świętokrzyskie, została przyjęta przez uczestników spotkania z entuzjazmem. Szczególne ciepło przyjęto założenie, iż fundamentem pedagogicznym i punktem wyjścia koncepcji wychowawczej Bractwa Świętokrzyskiego będą normy moralne, wywodzące się z uniwersalnych, kulturowych i etycznych wartości chrześcijaństwa, opisane przez św. Benedykta w Regule Benedyktyńskiej, a modelowym wzorem wychowania będzie wychowanie w poczuciu przynależności emocjonalnej do regionu, w poczuciu zachowania łączności z regionem i kolejnymi pokoleniami, nad którymi należy przejmować opiekę w sztafecie pokoleń, zmierzającej do wzmocnienia pozycji swojej „małej ojczyzny” na arenie krajowej i międzynarodowej. Z dużym zainteresowaniem i zrozumieniem zaaprobowano odniesienie nazwy organizacji i jej struktury do początku XVIII wieku, kiedy to Opat Świętokrzyski Stanisław Krystyn Mirecki sprawował władzę nad większością klasztorów benedyktyńskich położonych w Europie Centralnej i Wschodniej, jako przewodniczący zawiązanej decyzją Papieża Klemensa XI Kongregacji Świętego Krzyża.

Większość uczestników tego spotkania już w czasie jego trwania zadeklarowała gotowość współpracy, podkreślając wręcz potrzebę kontynuacji przedstawionej koncepcji. Ustalono jednocześnie, że następne spotkanie będzie już spotkaniem założycielskim nowego stowarzyszenia regionalnego.

Pierwszą próbą „sprawności nowej formacji w organizacji” był przeprowadzony pod patronatem Biskupa Polowego Gen. Dyw. dr Tadeusza Płoskiego, Warszawskiego Klubu Przyjaciół Ziemi Kieleckiej oraz Wojewody Świętokrzyskiego pierwszy ogólnopolski konkurs na najlepsze wykonanie bożonarodzeniowej kolędy. Odbył się on 22 stycznia 2007 roku dzięki życzliwości ks. płk. Krzysztofa Wylężka – proboszcza Parafii Garnizonowej w Rembertowie, pana Komendanta AON gen. broni dr Józefa Buczyńskiego i pana gen. bryg. Jerzego Biziewskiego – Dowódcy I Brygady Pancерnej im. Tadeusza Kościuszki. Cała impreza podzielona była na trzy fazy i obejmowała wizytę uczestników konkursu w I Brygadzie Pancерnej im. Tadeusza Kościuszki w Wesołej, uroczysty obiad w kasynie Akademii Obrony Narodowej oraz poprzedzoną uroczystą mszą św.

właściwą rywalizację kolędniczo-pastorałkową. Dlatego też zjazd założycielski Stowarzyszenia pod nazwą Bractwo Świętokrzyskie odbył się już 15 lutego 2007 roku w Mąchocicach Scholasterii. W obecności pana Marszałka Świętokrzyskiego Adama Jarubasa i pana Prezesa Zarządu WKPZK Stanisława Bartosa 30 dyrektorów szkół podstawowych, gimnazjalnych i licealnych z terenu województwa świętokrzyskiego podpisało akt założycielski.

Proces rejestracji stowarzyszenia pod nazwą Bractwo Świętokrzyskie zakończył się pełnym sukcesem i uzyskało ono 14 maja 2007 roku pełną osobowość prawną. W maju po trzech kolejnych spotkaniach organizacyjno-informacyjnych, które odbywały się w Mąchocicach Scholasterii wyłoniono pierwsze komendy regimentów i rozpoczęto tworzenie szwadronów, rot i kapralstw. Dokonano jednocześnie wydzielenia grup wiekowych i wyznaczenia zadań. I tak uczniowie szkół podstawowych jako cenobici rozpoczęli podążać drogą zasad, uczniowie szkół gimnazjalnych jako anachoreci rozpoczęli podążać drogą ducha, a uczniowie szkół ponadgimnazjalnych jako girowagi rozpoczęli podążać drogą wędrówki. Punktem kulminacyjnym działalności tej młodej organizacji w roku 2007 stała się akcja letnia. Była ona starannie i szczegółowo przygotowywana. Grupa 50 girowagów spędziła tydzień pod opieką najlepszych w Polsce specjalistów od ratownictwa i survivalu na terenie I Brygady Pancерnej w Wesołej. Dwie grupy po 30 cenobitów i anachoretów zgłębiało tajniki żeglarstwa na obozie Nowych Możliwości nad jeziorem w miejscowości Umer, a 35-osobowa grupa cenobitów poznała uroki rodzinnej miejscowości Adama Małysza, czyli Wisły.

Ewa Stepien

Uroczystość ślubowania cenobitów w Szkole Podstawowej w Dobrzeszowie

Przełom XX i XXI wieku to pod wieloma względami bardzo ciekawe czasy. Chyba nigdy wcześniej zmiany nie następowały tak szybko i prawdopodobnie nigdy dotąd różnice międzypokoleniowe, które nie służą przecież ani starszym, ani młodszym, nie były tak głębokie. Budujące kiedyś poczucie więzi tradycje często budzą w młodych niechęć lub nieufność, a ze

stwierdzeniem C.K. Norwida, że przeszłość „jest to dziś, tylko cokolwiek dalej” mogliby zgodzić się jedynie najstarsi. W takiej atmosferze trudno tradycje podtrzymywać, nie mówiąc już o przedstawieniu ich najmłodszym pokoleniom w takim świetle, by wydały się atrakcyjne, autentycznie pociągające.

Dodatkowo wobec możliwości, jakie przed młodymi ludźmi otwarło wejście Polski do Unii Europejskiej, wyrażenie „mała ojczyzna” nabrało charakteru pejoratywnego i bywa kojarzone z zaściankowścią, prowincjonalizmem. Wydawać by się mogło, że atmosfera wybitnie nie służy kultywowaniu tradycji i budowaniu trwałych więzi z regionem.

Szkoła jednak nigdy nie cofała się przed wyzwaniem. Będąc zaś miejscem, w którym w naturalny sposób stykają się różne pokolenia, zawsze podejmowała próbę nie tylko zapoznawania uczniów z tradycjami, zachęcała do ich pielęgnowania, ale także tak je przedstawiała, że stawały się atrakcyjne dla młodego człowieka ery komórek i Internetu. W rezultacie zyskują wszyscy, gdyż młodzieńczy entuzjazm i zapał potrafiłby góry przenosić! Od roku sojusznikiem szkoły w tej materii jest Bractwo Świętokrzyskie.

Szeregi Bractwa Świętokrzyskiego powiększyły się niedawno o trzy nowe kapralstwa. Świadcami tego wydarzenia byli przedstawiciele kierownictwa Bractwa: **ksiądz pułkownik dr Marek Wesołowski – kapelan Biura Ochrony Rządu i Akademii Obrony Narodowej p. Tomasz Lato – przewodniczący Rady Powiatu** i zarazem **zastępca komendanta Bractwa, p. Paweł Miodek – wiceprezes Warszawskiego Klubu Przyjaciół Ziemi Kieleckiej, członek zarządu DOKA POLSKA i p. Zbigniew Wojciechowski – przedstawiciel Kuratorium Oświaty i sekretarz generalny Bractwa.**

Dzień 17 grudnia 2007 r., w którym złożyło uroczystą przysięgę trzydziestu sześciu cenobitów ze **Szkoły Podstawowej w Dobrzeszowie**, stanowił ukoronowanie – jak zaznaczyła **dyrektorka szkoły p. Alicja Kuropatwa** – podejmowanych już od początku roku szkolnego przez wychowanków szkoły i ich opiekunów, p. D. Michalskiej i p. E. Stępień, działań.

Rosnące od wielu dni podekscytowanie ustąpiło pełnej skupienia atmosferze, gdy rozpoczęła się ceremonia ślubowania – wprowadzono sztandar, a wszyscy obecni odśpiewali hymn, co dodatkowo podkreśliło podniosłość chwili i wywołało autentyczne wzruszenie. Obowiązki mistrza ceremonii pełniła dyrektorka Szkoły Podstawowej w Dobrzeszowie, która przedstawiła dotychczasowe osiągnięcia uczniów i nakreśliła ogólne założenia programu organizacji. Do przyszłych cenobitów zwrócił się z krótką przemową p. P. Miodek. Na początku wyraził uznanie dla dotychczasowych osiągnięć dzieci. Następnie przedstawił cele, jakie przyświecały założycielom Bractwa – organizacja miała być jednym z czynników synergii, katalizatorem przemiany młodych ludzi w świadomych, odpowiedzialnych obywateli ziemi świętokrzyskiej w czasie, gdy coraz wyraźniej zarysowuje się tendencja ku jeszcze głębszemu zjednoczeniu Europy – kontynentu, któremu patronuje św. Benedykt. To właśnie młodzi dzięki pomocy życzliwych ludzi i własnej pracy (gdyż jak zwykł mawiać profesor UJ, którego słowa zostały przez p. Miodeka przywołane, „nikt nikogo

jeszcze niczego nie nauczył – uczymy się sami”) mają rozwijać swoje możliwości fizyczne, umysłowe, społeczne i duchowe.

Następnie przybrani w barwy Bractwa uczniowie głośno i wyraźnie ślubowali całym życiem pełnić służbę Bogu i Polsce, nieść chętnie pomoc bliźnim, być posłusznym prawu, okazywać należyty szacunek rodzicom, wychowawcom, kolegom i zawsze postępować zgodnie z zasadami Reguły Benedyktyńskiej. Neofitów pobłogosławił **ksiądz dziekan Ireneusz Jakusik**, prosząc Ducha Świętego o udzielenie łaski wzrastania w mądrości dla jak najlepszej służby rodzinnej ziemi. Po ślubowaniu goście wysłuchali melodii znanych kolęd granych na skrzypcach i fortepianie.

Datę ślubowania – przypadającą na przedświąteczny tydzień - wybrano nieprzypadkowo, połączono bowiem tę ceremonię z wystawieniem przez cenobitów jasełek, które swoim charakterem nawiązują do wielu punktów programu Bractwa – zatopione w sięgającej XIII wieku tradycji są pomostem łączącym przeszłość z teraźniejszością, obrzędowość ludową z liturgią Kościoła katolickiego; ich przygotowanie wymaga zharmonizowanej i zgodnej pracy młodych aktorów, ich opiekunów (całość otoczyła pieczęą p. Joanna Nyga-Miśta, wspierana przez p. Danutę Michalską i Aldonę Sobierajską) i rodziców – przyczyniło się więc ono do kształtowania charakteru i hartowania ducha przyszłych cenobitów oraz wzmocnieniu więzi łączących lokalną społeczność.

Niełatwo stwierdzić, co oczarowało gości najbardziej: koncertowa gra dzieci i młodzieży (zwłaszcza wzbudzających powszechny aplauz odtwórców ról diabełków), nieczujących się zdeprymowanymi obecnością tylu widzów, czy może z uczuciem i melodyjnie śpiewane tradycyjne oraz współcześnie napisane bożonarodzeniowe utwory. Oklaskom nie było końca, a zabierający później głos nie szczędzili pochwał wykonawcom.

Pan T. Lato podzielił się z zebranymi radością z dynamicznego rozwoju Bractwa w powiecie kieleckim. Podkreślił, że ponad wszystko organizacja ceni sobie patriotyzm, a ten zaczyna się już od podniesienia papierka. Uczy tego i szkoła, i rodzina – p. Lato wyraził więc radość z faktu, że tak licznie przybyli na uroczystość rodzice i dziadkowie oraz przedstawiciele samorządu. Zdradził, że sam w młodości kolędował. Jasełka

skłoniły księdza M. Wesołowskiego do opowiedzenia historii ubogiego pasterza, który nie mając niczego, co mógłby ofiarować Jezusowi, oddał mu swój kożuszek. Pokoju, jaki wówczas darczyńca doświadczył, życzył ksiądz pułkownik wszystkim zgromadzonym. Nieobecny na ślubowaniu **Marszałek Województwa Świętokrzyskiego Adam Jarubas** podkreślił w przesłanym liście rolę, jaką mają do odegrania kolejne pokolenia – pracę nad wzmocnieniem pozycji małej ojczyzny. Radość z powodu narodzin Bractwa wyraził również **p. Marek Gos – członek Zarządu Województwa Świętokrzyskiego**. Zwrócił uwagę na to, że dobrze wróży rozwojowi nowych kapralstw obecność na uroczystości przedstawicieli wszystkich szczebli władz samorządowych. Wyrazy uznania pod adresem przygotowujących uroczystość oraz życzenia świąteczne złożyły się na wypowiedź **Przewodniczącej Rady Gminy p. Danuty Łukasik**, poza którą władze gminy na uroczystości reprezentowali także: **Wójt Gminy Łopuszno pan Zdzisław Oleksiewicz**, jego zastępca **pan Zbigniew Iwanek** oraz licznie przybyli radni. Dzieciom, rodzicom i nauczycielom pogratulował także **profesor Stefan Pastuszka**, którego bliskość prastarego ośrodka pogańskiego kultu na Górze Dobreszowskiej skłoniła do zaakcentowania roli rodziny, szkoły i Kościoła w rozwoju społeczeństwa i państwa. Wiele ciepłych słów i życzenia pomyślności w realizowaniu planów młodzi cenobici usłyszeli od **p. Stanisława Chałupczaka – dyrektora Muzeum Narodowego w Kielcach**. Na uroczystość przybyli również: **p. Tomasz Jarzyna – członek Zarządu Starostwa Powiatowego**, **p. Krystyna Dobosz – dyrektor ZOEAS w Łopusznie**, a do jej uświetnienia przyczynili się **sponsorzy szkoły – p. Witold Szproch – właściciel Zakładu WiR**, **p. Janusz Wychowaniec – właściciel firmy DobMeble**, **p. Zbigniew Krawczyński – właściciel firmy Hermes**, **p. Teresa Wychowaniec – właścicielka sklepu spożywczo-przemysłowego**.

Uroczystość zakończyło udzielenie na prośbę ks. M. Wesołowskiego wszystkim obecnym błogosławieństwa przez księdza dziekana. Umocnieni nim cenobici, ich opiekunowie, rodzice, goście wrócili do swoich domów bogatsi o wiele wzruszeń i refleksji.

Ewa Stępień

Wiemy, jak być bezpieczni i bezpieczni będziemy!!!

Pięć lat temu po raz pierwszy Echo Dnia zorganizowało akcję *Pierwszaki* mającą na celu przekazywanie siedmiolatkom wiedzy o bezpiecznym poruszaniu się po drogach i ulicach. Każdorazowo też uczulano uczniów, aby podczas zabawy pamiętali o bezpieczeństwie swoim i kolegów, by poznawali zasady zdrowego trybu życia i odżywiania.

Sprawdzianem opanowania najważniejszych zasad bezpieczeństwa miał okazać się i tym razem konkurs plastyczny pod hasłem „*Jestem bezpieczny*”. Cztery lata temu uczennica klasy pierwszej Szkoły Podstawowej w Gnieździskach, Dominika Hajduk zajęła I miejsce w kategorii indywidualnej. Ale tym razem...!!! Byliśmy najlepsi!!! 16 stycznia w Wojewódzkim Domu Kultury podczas uroczystego podsumowania akcji „*Pierw-*

szaki” dowiedzieliśmy się, że jesteśmy najbardziej pomysłową i utalentowaną plastycznie klasą. Została nam przyznana **nagroda główna konkursu** – kamera cyfrowa ufundowana przez Świętokrzyskiego Kuratora Oświaty p. Janusza Skibińskiego.

Spośród 10 wyróżnień przyznanych przez organizatorów akcji dla indywidualnych twórców, aż dwa przypadły pierwszacom z Gnieździsk, a mianowicie **Joasi Mularczyk i Bartoszowi Dudkowi**. To ogromny sukces naszej klasy! Wszystkim należą się ogromne gratulacje.

Wychowawczynie: **Aldona Marzec**

Fot. Krzysztof Zimny

GWOŚP 2008
13.01.2008 ŁOPUSZNO

Biblioteka moich marzeń

Postscriptum do obchodów 60-lecia Gminnej Biblioteki Publicznej w Łopusznie

Gminna Biblioteka Publiczna w Łopusznie od 60-u lat łączy licznym rzeszom mieszkańców gminy kontakt z materiałami bibliotecznymi, przede wszystkim książką i czasopiśmem, prowadząc przy tym działalność kulturalno – edukacyjną i informacyjną. Celom tym służy szereg działań podejmowanych na rzecz środowiska lokalnego, obejmujących różnego rodzaju imprezy popularyzujące książkę i czytelnictwo. Jednym ze sposobów upowszechniania książki są konkursy czytelnicze. Realizując różne formy pracy z czytelnikiem biblioteka współpracuje z innymi instytucjami, przede wszystkim ze szkołami i Gminnym Ośrodkiem Kultury.

Z okazji przypadającej w tym roku 60. rocznicy powstania, Biblioteka Publiczna ogłosiła konkurs pt. „Biblioteka moich marzeń”. Celem konkursu było rozbudzenie pasji czytania, motywowanie do wszechstronnego rozwoju. Uważamy, że konkurs jest pomysłem na dobrą zabawę, na twórcze spędzenie wolnego czasu przez młodego czytelnika.

Do konkursu zgłoszono 52 prace ze Szkoły Podstawowej, Gimnazjum Nr 1 i Nr 2 w Łopusznie. Wszystkie prace były bardzo interesujące, odznaczały się dużymi walorami artystycznymi i estetycznymi. Komisja w składzie: Renata Gołuch – przewodnicząca, Małgorzata Gawęda i Barbara Pawelczyk, musiała wybrać najciekawsze i najbardziej pomysłowe. Po dokładnym obejrzeniu i przeczytaniu prac wyłonieni zostali finaliści. Jury dokonało oceny prac w trzech kategoriach: prace plastyczne, exlibris, prace literackie.

W kategorii **prace plastyczne** nagrodzono:

Ewelinę Musiałczyk z kl. VI a (I miejsce), Natalię Jarząbek z kl. II a (II miejsce), Piotra Stolarczyka z kl. II a (III miejsce) ze Szkoły Podstawowej w Łopusznie.

Przyznano wyróżnienia:

Szymonowi Lasakowi, Dawidowi Sztandera, Marcie Paczkowskiej z kl. II a, Milenie Smolarczyk i Magdalenie Kozubek z kl. VI a oraz Magdalenie Del z kl. II b Gimnazjum Nr 2.

Jury nagrodziło w kategorii **exlibris**:

Patrycję Zimną z kl. III c (I miejsce), Dawida Białego z kl. III b (II miejsce), Patrycję Macikowską z kl. III a (III miejsce).

Wyróżnienia otrzymali:

Anna Kot z kl. III a, Ilona Szwarc z kl. III c, Anna Piotrowska z kl. III c. Wszyscy są uczniami Gimnazjum Nr 2 w Łopusznie.

W kategorii **prace literackie** nagrodzono:

Annę Kotwicę z kl. I b (I miejsce), Filipa Walczaka z kl. I b (II miejsce), Katarzynę Hajduk z kl. I b (III miejsce) Gimnazjum Nr 1 w Łopusznie.

Wyróżniono również:

Anetę Filipiak – uczennicę kl. I b, Mateusza Sobieraja z kl. I a Gimnazjum Nr 1, Anitę Ptak z kl. III b i Adriana Przepiórę z kl. II a Gimnazjum Nr 2.

Laureaci i uczestnicy konkursu otrzymali pamiątkowe dyplomy, nagrody książkowe i rzeczowe, które wręczyła na uroczystych apelach szkolnych kierownik Gminnej Biblioteki Publicznej – Zuzanna Woś.

Mamy nadzieję, że konkurs będzie miłym wspomnieniem dla dzieci i młodzieży.

Serdecznie dziękujemy uczestnikom konkursu. Ich prace długo jeszcze zdobić będą biblioteczne sale i będą miłą pamiątką jubileuszu. Dziękujemy opiekunom i wychowawcom, którzy zechcieli podjąć trud przygotowania dzieci i młodzieży.

Gratulujemy i życzymy dalszych sukcesów.

Małgorzata Gawęda

Jasełka w Szkole Podstawowej w Piotrowcu

Region świętokrzyski należy do tych, gdzie w przeszłości bardzo bogato prezentowały się obrzędy związane z poszczególnymi świętami. Zaledwie niektóre z nich przetrwały do chwili obecnej i są jeszcze praktykowane przez ludność wiejską. Pozostałe są jedynie kulturowane przez zespoły folklorystyczne.

Zwyczaj staropolskie giną bardzo szybko. Ocalmy od zapomnienia jasełka, niech ubogacają święta Bożego Narodzenia i niech nadal tworzą i umacniają polską tradycję.

Dzięki zwyczajom i obrzędowi świątecznym takim jak: kołędowanie, szopki, spotkania opłatkowe, jasełka, magia świąt Bożego Narodzenia może trwać dłużej. Przedstawienia jasełkowe mają bogate dzieje. Według tradycji kościelnej pierwsze jasełka jako adoracje żłobka wystawił św. Franciszek z Asyżu. Przez wiele wieków spektakle były wystawiane w kościołach przyklastornych w okresie od Bożego Narodzenia do Matki Boskiej Gromnicznej w pierwszej połowie XVIII wieku biskupi wydali zakaz przedstawiania jasełek w świątyniach. Teksty jasełkowe były najczęściej anonimowe. Znaczący kultury lu-

dowej twierdzą, że wyprowadzenie przedstawień z kościoła znacznie rozwinęło aspekt ludowy, dzięki czemu dzisiaj możemy oglądać bardzo bogate i ciekawe interpretacje. Obecnie jasełka wystawiane są wszędzie: w klasztorach, teatrach, kościołach, szkołach, ośrodkach kultury.

Święta Bożego Narodzenia zajmują szczególne miejsce w sercu każdego z nas. Z tej okazji w Szkole Podstawowej w Piotrowcu 21 grudnia o godzinie 14.00 zostały wystawione jasełka. Jasełkowe spektakle zostały mocno wpisane w tradycję szkoły i co roku w innej aranżacji oraz z tekstem dostosowanym do potrzeb i możliwości małych aktorów mogą być podziwiane przez lokalną społeczność i zaproszonych gości.

„Boże Narodzenie” to tytuł tegorocznych jasełek przygotowanych przez uczniów klas IV- VI pod kierunkiem pani katechetki Jolanty Szczerek i pani Bożeny Wróbel dla społeczności szkolnej i lokalnej. Jasełka zostały przedstawione w trzech scenach. Pierwsza przedstawiała rozmowę Heroda z żoną, diabłem i śmiercią. Druga obejmowała obraz z życia pastery, pojawienie się anioła z wieścią o narodzeniu Pana Jezusa,

a także pokazywała drogę pasterzy z darami dla Dzieciątka do Betlejem. Scena trzecia to adoracja małego Jezusa. Hołd składali Mu aniołowie, pasterze, dzieci i Trzej Królowie. Partie dialogowe były przeplatane kolędami śpiewanymi przez pasterzy, aniołów, Maryję i dzieci.

Po wysłuchaniu i obejrzeniu przedstawienia rodzice, nauczyciele i uczniowie połamali się opłatkiem i złożyli sobie życzenia wszelkiej pomyślności i radości na nadchodzące święta i Nowy Rok. Pan dyrektor, Ryszard Janowski podziękował uczniom i nauczycielom za włożony w przedstawienie trud, a rodzicom za przygotowanie odpowiednich strojów dla dzieci oraz za wspólnie spędzone chwile. Życzył wszystkim zdrowych, spokojnych świąt Bożego Narodzenia i szczęśliwego Nowego Roku.

**Jolanta Szczerek
Bożena Wróbel**

Szkolna wigilia w Zespole Szkół w Gnieździskach

*Jest taki dzień,
Bardzo ciepły,
choć grudniowy...*

Wkrótce Wielkanoc. Czy zdążyliście zauważyć, że cytowane słowa kojarzą się nam z całkiem innymi świętami? Tak, tak. Wydaje się, że to było przed chwilą. Czas biegnie do przodu. Warto więc chyba korzystać z chwil, kiedy wydaje się nam, że trochę zwolnił.

W grudniu, pośród przedświątecznej krzątaniny i zwyczajnej codzienności uczniowie Zespołu Szkół w Gnieździskach wraz z nauczycielami i pracownikami szkoły spotkali się na szkolnej wigilii. Uczniowie klasy VI przygotowali jasełka. Kiedy słyszymy słowo „jasełka” pojawiają się od razu skojarzenia: ciepłe, klasyczne teksty, Maryja, Józef i Dzieciątko, stajenka ... Były one i tym razem, ale wykonawcy wcieliłi się również w inne postaci. Do stajenki podążyli: murarz i wójt oferujący pomoc Świętej Rodzinie. Uczniowie prosili narodzonego Jezusa o piątki i dłuższe wakacje. Zainteresowanie widzów wzbudził policjant jeżdzący na hulajnodze i przyjmujący zgłoszenie od samego archanioła. Do narodzonego dzieciątka przy-

był również lekarz, przynosząc w darze „wielkie witaminy”. Szczery śmiech wzbudziły diabły spiskujące przeciw Zbawicielowi i kontaktujące się ze sobą za pomocą telefonów komórkowych. Nie zabrakło anielskich głosów naszych uczennic w polskich kolędach, wplecionych w scenariusz jasełek.

Lubimy śpiewać kolędy. Do wykonania ich na scenie zgłosiło się wielu chętnych. Po każdej rozbrzmiewały gromkie brawa.

Gimnazjaliści, pod batutą pana Andrzeja Biłowickiego, wykonali po angielsku kilka piosenek bożonarodzeniowych. Jeszcze długo po ich występie brzmiało mi w uszach „Merry Christmas every one”.

Nad całością uroczystości czuwał nasz katecheta, pan Czesław Sornat.

Co pozostawiło to spotkanie wigilijne? Wiele pytań, postanowień na święta, a może i na kolejny rok, miłe, nie pozbawione elementów humorystycznych, wspomnienia, ale przede wszystkim radość z tego, że potrafimy być razem jak prawdziwa rodzina.

Grażyna Palacz

Obchody Dnia Babci i Dziadka w Dobrzeszowie

21 stycznia 2008 r. dało się odczuć w Szkole Podstawowej w Dobrzeszowie niezapomnianego ducha Reymontowskich Lipiec dzięki wspaniałemu występowi uczennic, które doskonale wcieliły się w role wiejskich kum. Świetnie ucharakteryzowane wyśpiewały mocnym głosem rozmowę wiejskich gospodyń tak, że widownia zaśmiewała się do łez. A kto jak kto, ale ta widownia potrafiła ocenić występ. Siedzieli na niej sami koneserzy. Scena ta bowiem została przygotowana dla szczególnie miłych w progach szkoły gości, z myślą o seniorkach i seniorach Dobrzeszowa, Nowka i Podewsia, z myślą o wszystkich babcicach i dziadkach z okazji ich styczniowego święta. Zaproszeni przez panią dyrektor Alicję Kuropatwę licznie przybyli na przygotowaną przez panią Aldonę Sobierajską uroczystość.

Występ wiejskich kumoszek poprzedzony był artystycznymi popisami najmłodszych wychowanków szkoły, którzy z wielkim przejęciem deklamowali wierszyki dla najukochańszych babć i dziadków, budząc tkliwość wszystkich obecnych. Żeby goście nie utonęli we łzach głębokiego, lecz radosnego wzruszenia, zarówno występy przedszkolaków, jak i klasy pierwszej uzupełniały skoczne tańce do melodii łatwo wpadających w ucho i na tyle żywych, by każda noga zaczęła wystukiwać rytm. Nie tylko najmłodszy popisowali się umiejętnością tańca – także starsze dziewczynki przygotowały układy taneczne przeplatane utworami wokalnymi. Od najmłodszych i najstarszych wycho-

wanków szkoły nie byli gorsi drugo- i trzecioklasiści – na ich występy złożyły się zarówno deklamacje okolicznościowych wierszy, melodyjny śpiew, jak i współczesne tańce.

Bardzo życzliwie zostali przyjęci starsi uczniowie biorący udział w inscenizacji dwóch bajek – *Czerwonego Kapturka* i *Baśni o królu Baltazarze*. O sukcesie przesądziły ciekawe, oryginalne teksty utworów, dające możliwość ujawnienia się w całym barwnym bogactwie aktorskiego talentu wszystkim występującym. Nie co dzień słyszy się *Czerwonego Kapturka*, który nie boi się wilka, czy babcie, która poświęca się, by bajka

miała znane wszystkim i przez wszystkich oczekiwane zakończenie. Uwagę przyciągały wykonane z niezwykłą starannością barwne kostiumy. Para królewska przykuwała wzrok przepychem swego stroju, rycerze – zbroją i mieczami wykonanymi z dbałością o najmniejsze detale, błazny rozweselały czapkami z dzwoneczkami, a kucharze wyśmienicie nakryć głowy.

Goście oglądali występy swoich wnucząt z wielkim ukontentowaniem. Dzieci zaś były szczęśliwe, mogąc swoim babciom i dziadkom, którym wiele przecież zawdzięczają, zrobić tak miły prezent. Mamy nadzieję, że inne szkolne uroczystości będą się cieszyć równie dużym powodzeniem, będą co najmniej tak samo atrakcyjne w swojej różnorodności i zostaną równie starannie przygotowane.

Ewa Stępień

*Rozmyślania nie tylko spod tablicy***Kilka refleksji poczynionych z okazji Dnia Babci i Dziadka**

Pamiętam moją babcię jak przez mgłę. Mówiłam do niej „babusiu”. Chuda, pomarszczona staruszka w chusteczce zawiązanej pod brodą. Czasem za nią tęsknię, a może raczej tęsknię za dzieciństwem, z którym była nierozdzielnie związana, za dotykami spracowanej, chropowatej dłoni dającej małej rączce poczucie bliskości i bezpieczeństwa. Babcia żyła w cieniu energicznego, raptownego dziadka. Latem chodziłam z nim do kościoła na sumę. Siedziałam przytulona do dziadka w wysokiej ławce po „męskiej” stronie i niecierpliwie czekałam na drogę powrotną do domu. Wchodziliśmy do Czarneckiego i w tym małym sklepiku na Kieleckiej, o którym pamięta coraz mniej ludzi, dziadek kupował mi kolorowe landrynki w kształcie księżycy.

Zabiegana codziennością rzadko myślę o moich dziadkach. Odeszli tak dawno. Pomyślałam o nich z okazji styczniowych świąt, gdy moja córka uczyła się wierszyka na akademię.

Jak co roku Dzień Babci i Dziadka w Zespole Szkół w Łopusznie przygotowują panie uczące w oddziałach przedszkolnych. Na kilka tygodni przed uroczystością ćwiczą z dziećmi taneczne układy, uczą wierszy i piosenek, pomagają wykonać laurki i zaproszenia. Kiedy święto nadchodzi, każdy przedszkolak wypatruje w tłumie gości swojej babci, swojego dziadka. W ubiegłym roku bardzo płakała mała Ula. Jedna babcia niedawno zmarła, druga mieszka setki kilometrów stąd i na pewno do Łopusznej nie przyjedzie. Na darmo więc ta laurka i piękny

wierszyk, i odświętna fryzura, i elegancka sukienka. A wtedy do zapłakanej Uli podeszła pani Oleńka, szkolna intendientka i powiedziała do dziewczynki: „Ja będę twoją babcią”. W tym roku Ula już nie płakała, bo dokonana sercem adopcja okazał się trwałą.

Zawsze wzrusza mnie widok babć i dziadków na podobnych uroczystościach, są tacy zakochani w swoich wnuczkach. Z niecierpliwością oczekują na wierszyk, który za chwile wypowie mały artysta, choć pewnie w domu słyszeli go kilkadziesiąt razy. I ta laurka poplamiona klejem, z nieporadnym „100 lat” w środku oglądana z taką miłością, jakby to było nie wiadomo jakie dzieło sztuki. I wzrusza mnie pan dyrektor stojący niczym ojciec pośrodku przedszkolaków, z których nie każdy jeszcze kojarzy, kim jest ten mężczyzna, który wita ich babcie i dziadków tak serdecznie, całując w rękę kobiety.

Babcie, które zobaczyłam na uroczystości nie są podobne do mojej babci. Babcie moich córek też jej nie przypominają. Zmieniły się czasy, podniósł się standard życia i kobiety chcą wyglądać dobrze w każdym wieku, niekoniecznie tylko dla siebie, ale także dla swoich dzieci i wnuków właśnie. Są zadbane, ładnie ubrane, wyglądają niekiedy na matki, nie na babcie. Kiedyś spotkałam w przedszkolnej szatni pewną panią i bardzo się zdziwiłam, gdy dziewczynka, któ-

ra ubierała, powiedziała do niej „babciu”. Chociaż może powinienam się domyślić, że to nie mama: cierpliwie odpowiadała na pytania wnuczki, nie poganiała przy ubieraniu, nigdzie jej się nie spieszyło.

Trudno przecenić rolę dziadków w wychowaniu wnuków. Na pewno są cierpliwszi, dysponują doświadczeniem i czasem. Dla tych najmłodszych stanowią wielki autorytet, dla starszych wnuków już nie zawsze. Nie umieją posługiwać się Internetem, niezręcznie wystukują numer na komórce, drażnią ich goły pępek wnuczki idącej do szkoły. Są tacy niedzisiejsi. Ale z wiekiem większość z tych zbuntowanych nastolatków docenia życiową mądrość seniorów.

Z domu wyniosłam szacunek do babci i dziadka, do osób starszych. Respekt wzbudzają we mnie siwe włosy i przygarbione plecy. Tego szacunku uczę moje dzieci i moich uczniów. Dlatego boli mnie, gdy córce wypśnie się ostrzejsze słowo do babci, gdy moi dorośli już uczniowie siedzą wygodnie rozpar-

ci w kościelnych ławkach i ani się ruszą, by ustąpić komuś starszemu, może babci czy dziadkowi kolegi. To nic, że niejednokrotnie stawiałam im piątki z polskiego i tak uważam, że są to moje pedagogiczne porażki.

Maciek nigdy piątki z polskiego nie dostanie. Wypowiada się nieskładnie, niewiele czyta, a w jego pracach aż roi się od błędów ortograficznych. Pewnego razu jednak to jego wypracowanie stało się dla mnie źródłem głębokiego wzruszenia. Maciek opowiadał w nim tym swoim nieporadnym językiem, jak po śmierci mamy obaj z bratem opiekują się babcią, która „jest licha”. Między wierszami tego wypracowania było tyle miłości, ciepła i poświęcenia...

Z okazji styczniowych świąt pomyślałam o moich dziadkach. Gdy jest się małym, tak strasznie się ich potrzebuje. Z wiekiem, gdy świat staje się większy niż na wyciągnięcie ręki, nie są już tacy niezbędni. Już ich tak nie potrzebujemy. Wtedy oni bardziej potrzebują nas.

Agnieszka Palacz

Zimowa przygoda 2008

Organizowanie wycieczki zimowej w szkole należy do wieloletniej już tradycji naszej placówki. Uczniowie Zespołu Szkół im. Jana Pawła II w Łopusznie pochodzą z terenów wiejskich, bardzo rzadko korzystają ze zorganizowanych form wycieczki, dlatego dyrekcja, nauczyciele oraz lokalne władze zawsze starają się, by czas wolny spędzali w sposób bezpieczny i urozmaicony.

Od kilku lat współorganizatorem zimowej wycieczki jest lokalny samorząd, który partycypuje w kosztach posiłków dla uczniów, a Wójt jest fundatorem nagród i dyplomów w różnych konkursach. Wsparcia finansowego udziela

też Rada Rodziców, lokalni sponsorzy, sympatycy i przyjaciele szkoły.

Około dwóch tygodni przed feriami na posiedzeniu Rady Pedagogicznej dyrektor informuje nauczycieli o możliwości zorganizowania uczniom wolnego czasu podczas ferii zimowych. Nauczyciele deklarują chęć udziału w zorganizowaniu zajęć poprzez wpisanie swoich propozycji do harmonogramu. Przeważają zajęcia sportowe i komputerowe, które cieszą się największą popularnością wśród dzieci i młodzieży. Uczniowie są poinformowani o formach i czasie zajęć już na kilka dni przed rozpoczęciem ferii.

Elżbieta Oleksiewicz

Szkolna zabawa karnawałowa, czyli „miło szaleć, kiedy czas po temu”

Imprezy takie jak zabawa choinkowa na stałe wpisały się w kalendarz uroczystości szkolnych. Mają one zawsze charakter środowiskowy.

Tegoroczna odbyła się 28.01.2008r. w pierwszym dniu ferii. W przygotowaniu tak dużej imprezy zaangażowani byli wszyscy nauczyciele. Przybyli na nią nie tylko uczniowie, ale również rodzice. Zgromadzeni bawili się w pięknie udekorowanej sali sportowej przy muzyce zespołu „B.B”. Żywiolowe wokalistki natychmiast nawiązały kontakt z uczestnikami zabawy i organizowały konkursy, które cieszyły się dużym powodzeniem. Najmłodsi uczestnicy zabawy choinkowej pojawili się w pięknych, baśniowych kreacjach. Nie zabrakło księżniczek, piratów i wesołych zwierzątek.

Jednak największą atrakcją tego poniedziałkowego popołudnia był wybór króla i królowej balu. Uczniowie klas gimnazjalnych mogli zaprezentować swój wdzięk, urok osobisty i inteligencję w przygotowanych specjalnie dla nich konkursach. Ostatecznie to głosy młodzieży zdecydowały, że królową i królem balu zostali Justyna Resiak z III A i Damian Bańbura z klasy III C.

Zabawa choinkowa w naszej szkole przebiegała w miłej, roztańczonej atmosferze. Całości dopełniał przygotowany dla wszystkich poczęstunek. Lukrowane pączki wywołały słodki uśmiech na ustach konsumentów i w błyskawicznym tempie zniknęły ze stołu.

Małgorzata Gwóźdź

Sport w pracowni komputerowej, czyli surfowanie po Internecie

Wzorem lat poprzednich uczniowie naszej szkoły mieli możliwość korzystania w czasie ferii z pracowni komputerowej.

W pierwszym dniu zajęć, 30 stycznia uczniowie obejrzeni interesujące filmy. Były to: film na podstawie powieści Daniela Defoe „*Robinson Crusoe*” (uczniowie klas piątych i szóstych) oraz film z serii *Wiesz dobrze - Pierwsi mieszkańcy Ziemi* „*Wędrówki z bestiami*” cz. 4 i 5 oraz „*Wędrówki z jaskiniowcami*” cz.6. (uczniowie klas młodszych). Ponieważ szkoła dysponuje rzutnikiem multimedialnym i odpowiednim sprzętem z nim współpracującym, dzieci czuły się jak w sali kinowej.

6 lutego udział w zajęciach wzięli uczniowie klas młodszych i starszych. Przyszli ci, którzy jeszcze nie posiadają komputera w domu bądź nie mają możliwości korzystania z Internetu. Uczniowie młodszy zainteresowani byli przede wszystkim rozrywką z komputerem. Uruchamiali strony zawierające ulubione gry.

Natomiast uczniowie klas starszych - szczególnie klas szóstych - korzystali z zasobów Internetu w celach edukacyjnych. Dużym zainteresowaniem cieszyło się *Internetowe Centrum Za-*

sobów Edukacyjnych MEN - Scholaris. Uczniowie mogli znaleźć tam różnorakie materiały z zakresu swoich zainteresowań przedmiotowych.

Stanisław Piwowarczyk

„Znasz li ten kraj...?”, czyli wyjazd na wycieczkę

Dużym zainteresowaniem cieszyły się wycieczki; uczniowie klas szóstych wyjechali 30 stycznia do Ośrodka Tradycji i Garncarstwa w Chałupkach oraz do „Ptasiego Azylu” w Ostrowie. Natomiast najmłodsza grupa uczniów w tym samym dniu spędzała czas w sposób bardziej rozrywkowy, pojechała do kieleckiego Kinoplexu na projekcję filmu dla dzieci.

Ośrodek Tradycji Garncarstwa w Chałupkach to muzeum, które zostało urządzone na bazie dawnej pracowni garncarskiej nieżyjącego już garncarza, pana Głuszka. Po muzeum oprowadzał jego syn - Józef Głuszek. Uczniowie zostali zapoznani z dziejami garncarstwa ludowego oraz technologią wytwarzania glinianych naczyń od momentu pozyskania gliny jako su-

rowca, poprzez jej przygotowanie do produkcji, toczenie naczyń na kole garncarskim, suszenie, aż do wypalania i szkliwienia gotowych produktów. Duże zainteresowanie wzbudziły też gliniane przedmioty użytkowe, zabawki i rzeźby sakralne.

Po zwiedzeniu muzeum uczniowie udali się do położonej w pobliżu pracowni garncarskiej Jana Armańskiego, gdzie pod jego doświadczonego okiem w praktyce mogli zastosować wcześniej zdobytą wiedzę. Ubrani w fartuchy toczyli różne naczynia na kołach garncarskich bądź rzeźbili w glinie zwierzęta. Praca w glinie tak spodobała się dzieciom, że postanowiły ją kontynuować na lekcjach plastyki w szkole.

Uczniowie odwiedzili także Ośrodek Pomocy Dzikim Zwierzętom „Ptasi Azyl” w Ostrowie. Jest to jeden z nielicznych w kraju, a jedyny w województwie świętokrzyskim ośrodek, w którym leczy się i rehabilituje chore dzikie zwierzęta - głównie ptaki. Uczniowie mogli zapoznać się tu z wieloma gatunkami rzadkich ptaków. Wielkim przeżyciem był bezpośredni kontakt z sową uszatą, jeżykiem i bocianem białym.

Po zwiedzeniu ośrodka uczestnicy wycieczki spotkali się z jego opiekunem, prezesem towarzystwa OPDZ „Ptasi Azyl”, wykładowcą Akademii Świętokrzyskiej, dr Januszem Wróblewskim. Poznawali tajemnice z życia ptaków i sposoby ich ochrony. W trakcie spotkania odbył się też konkurs „Czy znasz głosy ptaków?”. Nagrodami były pióra ptaków żyjących w azylu. Na zakończenie spotkania każdy uczeń otrzymał specjalną karmę dla dziko żyjących ptaków i imienny dyplom „Przyjaciela ptaków”.

Równie ciekawym punktem programu było zwiedzanie ruin pałacu Tarłów w Podzamczu Piekoszowskim. Pałac wybudowany został w połowie XVII w. jako kopia Pałacu Biskupów Krakowskich w Kielcach. Po pożarze w połowie XIX wieku nie został odbudowany i dziś ma charakter trwałej ruiny.

W czasie zwiedzania dzieci zostały zapoznane z ewolucją architektonicznej konstrukcji obronnej w otwartą rezydencję pałacową z cechami charakterystycznymi architektury barokowej.

Bogumiła Kamińska, Roman Gad

Zimowy obóz w Poroninie

W dniach od 30 stycznia do 7 lutego 2008 r. w Poroninie odbył się zimowy obóz dla dzieci z obszarów wiejskich, których przynajmniej jeden z rodziców prowadzi czynną działalność rolniczą.

Informację o możliwości skorzystania z tej formy wypoczynku przekazała pani Agnieszka Falba, przedstawicielka Federacji Branżowych Związków Producentów Rolnych z Warszawy za pośrednictwem wojewódzkiego koordynatora klubów 4H pani Barbary Bubień. Uczestnicy wpłacali tylko część należnej za obóz kwoty.

W wyjeździe do Poronina uczestniczyło 3 klubowiczów z Klubu 4H w Lasocinie i 4 klubowiczów z Klubu 4H „Leśne Echo” w Grabownicy.

Mimo że informacja o wyjeździe dotarła w ostatniej chwili i na przygotowania było bardzo mało czasu, to jednak wszystkie formalności udało się rodzicom załatwić w terminie. Pospiesznie organizowany wyjazd okazał się bardzo udany. Skorzystalismy z różnorodnych form wypoczynku i rozrywki. Program był bardzo bogaty i ciekawy.

Już pierwszego dnia mieliśmy możliwość poznania najbliższej okolicy. W ciągu następných dni w przepięknej zimowej szacie odbył się kulig konnymi zaprzęgami powożonymi przez górali, którzy zabawiali nas góralską gwarą. Wieczorami przy ogniskach odbywały się spotkania z ciekawymi ludźmi oraz zabawy integracyjne uczestników obozu. Również gospodarze ośrodka wczasowego „Małgorzata” w Poroninie, w którym przebywaliśmy, przygotowali dla nas wiele atrakcji, m.in. oryginalne góralskie potrawy. Wszyscy czuliśmy się dobrze, mimo iż z dala od domu, toteż nie dzwoniłmь zbyt często do rodziców.

W kolejnych dniach skorzystaliśmy z przejażdżki kolejką na Gubałówkę. Mieliśmy także okazję zwiedzić skocznię narciarską, na której najdłuższe skoki oddawał Adam Małysz. W wol-

nych chwilach przechadzaliśmy się po słynnych Krupówkach, gdzie zakupiliśmy wiele pamiątek dla swoich bliskich. Wielką atrakcją był także wyjazd do Aquaparku w Zakopanem i możliwość kąpieli w środku mroźnej zakopiańskiej zimy.

Dla wszystkich uczestników obóz ten dostarczył wrażeń, które pozostaną na długo w ich pamięci. Nawiązaliśmy wiele nowych znajomości i przyjaźni.

W tym miejscu składamy gorące podziękowania panu Zdzisławowi Oleksiewiczowi, Wójtowi Gminy Łopuszno za udostępnienie środka transportu dla klubowiczów. Dziękujemy także pani Barbarze Bubień, która zawsze o nas pamięta oraz pani Wioletcie Bajkowskiej, która opiekowała się nami podczas podróży do Poronina i z Poronina do domów, a także pani Aleksandrze Adamiec oraz wszystkim pozostałym sponsorom naszego wypoczynku.

Klubowicze z Klubu 4H w Lasocinie i Klubu 4H „Leśne Echo” w Grabownicy

Piękno zaklęte w glinie

W dniach 3-5 marca 2008 r. w Gminnym Ośrodku Kultury odbyły się trzydniowe **warsztaty ceramiczne** prowadzone przez panią Barbarę Głową – plastyka z GOK w Piekoszowie.

Celem warsztatów było nie tylko przekazanie umiejętności tworzenia w glinie, ale również pokazania wyjątkowości tego materiału. Uczestnicy warsztatów byli zachwyceni efektem swojej pracy i tym, że do tej pory podziwiali piękno gotowych prac ceramicznych w galeriach, a teraz mogli podjąć

próbę własnoręcznego wykonania projektów. Przekonali się, że kontakt z gliną wycisza i daje odprężenie.

Ulepione z gliny różnorodne przedmioty dekoracyjne po wyschnięciu będą wypalone w odpowiednim piecu, a następnie zdobione, malowane farbami i lakierem. Prace te będzie można oglądać w maju w Galerii GOK.

Barbara Pawelczyk

Ze złudzeniami walczyła iluzja

Uczniowie Zespołu Szkół im. Jana Pawła II w Łopusznie oraz Gimnazjum w Gnieździskach poddali się urokowi magii podczas przedstawienia pod tytułem „Złudzeniom nie, iluzji tak”.

W spektaklu jeden z najlepszych polskich iluzjonistów Grzegorz Klat, zdobywca Grand Prix na Międzynarodowym Festiwalu Iluzji w Bordeaux (Francja), zaprezentował poprzez sztukę iluzji program artystyczny bogaty w elementy profilaktyki i edukacji. Na wesoło pokazał on młodym ludziom zgubne skutki nałogów. Pochodzący z Łodzi iluzjonista przyznaje, że zależało mu na prezentacji problemu w jak najbardziej obrazowy, a jednocześnie przystępny sposób, tak, żeby młodzież się nie nudziła, ale wyniosła coś wartościowego z jego pokazu. Program miał bawić dzieci i jednocześnie nauczyć je, jak bronić się przed nałogami. Zabawa okazała się na tyle interesująca, że niemal wszystkie dzieci chciały pokazać się na scenie. Oprócz tego, że mogły asystować iluzjoniście, za występ otrzymywały słodycze. Magik nie tylko ostrzegał dzieci przed nałogami, ale też starał się zdradzić im niektóre tajniki pokazywanych na scenie sztuczek.

Przedstawienie dla dzieci zorganizowano dzięki Gminnej Komisji Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Łopusznie. Również dzięki wsparciu finansowemu tej Komisji uczniowie wszystkich gimnazjów w naszej gminie obejrzeni program profilaktyczny pod tytułem „Pętla zdarzeń” w wykonaniu aktorów Impresariatu Artystycznego „Inspiracja” z Krakowa. Spektakl poruszał problematykę agresji i przemocy rówieśniczej. Aktorzy zademonstrowali różne sposoby neutralizowania przemocy. Wskazali, gdzie szukać pomocy i jakie mechanizmy obronne może przyjmować potencjalna ofiara. Zdaniem uczniów spektakl był niezwykle ciekawy i zainspirował młodzież do samodzielnych rozważań o wartościach.

Taka forma profilaktyki stanowi cenną pomoc w pracy dydaktyczno-wychowawczej nad kształtowaniem wśród uczniów postaw ludzi prawych i asertywnych - ludzi umiejących zawsze wybrać dobre rozwiązania na drogach swojego życia.

Ilona Picheta
pedagog szkolny w Zespole Szkół w Łopusznie

W świątecznym nastroju

10 marca b.r. w Galerii Gminnego Ośrodka Kultury odbył się Kiermasz Wielkanocny. Na wystawie rękodzieła podziwiać można było, a także nabyć różne ozdoby, a przede wszystkim palmy świąteczne, wykonane przez KGW ze Snochowic. Natomiast kurczaki, zajączki, serwetki, stroiki, pisanki wielkanocne czy koszyczki wiklinowe wykonane zostały ręcznie podczas spotkań w Klubie Plastycznym działającym przy GOK. W prawdziwą atmosferę przedświąteczną wprowadził nas Zespół Obrzędowy KGW z Lasocina z programem świątecznym pełnym przekazów związanych z wierzeniami, tradycją i obrzędowością wielkanocną. W programie nie zabrakło również piosenek i pieśni wielkanocnych. Z treści przedstawienia dowiedzieć można się było o tym, że z palmami wielkanocnymi wiąże się wiele ludowych zwyczajów i wierzeń: poświęcona palma chroni ludzi, zwierzę-

ta, domy i pola przed czarami, ogniem i *wszelkim złem*. Połykanie bazi leczy gardło i ból głowy, a poświęcone palmy wystawione podczas burzy w oknie chronią dom przed piorunem.

Nieodzownym elementem Świąt Wielkanocnych jest święcenie pokarmów. Aktorzy scenki obrzędowej opowiadali o sposobach malowania jaj i o tym, co powinno znaleźć się w koszyczku ze święconką i dlaczego. Dawny zwyczaj nakazywał, aby wracając ze *święconym* obejść dom trzy razy zgodnie ze wskazówkami zegara, co miało wypędzić złe moce z gospodarstwa. Opowiadano również o zwyczaju roznoszenia dyngusów i o tym, że głównym ciastem wielkanocnym do dzisiaj pozostała tzw. *baba wielkanocna*.

Scenkę obrzędową przygotowała pani Maria Krajewska, przewodnicząca Koła Gospodyń Wiejskich w Lasocinie. Aktorzy przedstawienia nagrodzeni zostali wielkimi brawami.

Kiermasz Świąteczny zorganizowany w GOK to kolejna próba ukazania piękna polskich tradycji świątecznych.

Barbara Pawelczyk

Budżet

**Uchwała Nr XIII/78/2008 Rady Gminy w Łopusznie
z dnia 29 stycznia 2008 r.
w sprawie uchwalenia budżetu Gminy w Łopusznie
na 2008 rok**

Na podstawie art. 18 ust. 2 pkt 4, pkt 9 lit. d, lit. i ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2001 r. Nr 142, poz. 1591 z późn. zm.) w związku z art. 165, art. 165a, art. 166 ust. 1, art. 173 ust. 1, art. 174 ust. 3, art. 184 ust. 1, pkt 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10 lit. a i b, 11, 12, 13, 14, 15, ust. 2 pkt 1, 2, 3, ust. 3, art. 188 ust. 2, pkt 1, pkt 2, art. 195 ust. 2 ustawy z dnia 30 czerwca 2005 r. o finansach publicznych (Dz. U. z 2005 r. Nr 249, poz. 2104, ze zm.)

Rada Gminy uchwała, co następuje:

§ 1

Dochody budżetu gminy w wysokości **19 654 508 zł**, z tego:

- a) dochody bieżące** 19 604 508
b) dochody majątkowe 50 000

zgodnie z załącznikiem nr 1.

§ 2

1. Wydatki budżetu gminy w wysokości 26 768 503 zł, z tego:

- a) wydatki bieżące 17 978 726 zł w tym:
– wynagrodzenia i pochodne od wynagrodzeń 9 475 049 zł
– dotacje 1 280 910 zł
– wydatki na obsługę długu 90 000 zł
b) wydatki majątkowe 8 789 777 zł

zgodnie z załącznikiem nr 2.

2. Limity wydatków na wieloletnie programy inwestycyjne w latach 2008 – 2010 zgodnie z załącznikiem nr 3 i 3a – wydatki inwestycyjne jednoroczne.

§ 3

1. Deficyt budżetu gminy w wysokości 7 113 995 zł, który zostanie pokryty przychodami pochodzącymi z:

- 1) zaciąganych kredytów w kwocie 7 113 995 zł,
2) Przychody budżetu w wysokości 7 817 905 zł, rozchody w wysokości 703 910 zł, zgodnie z załącznikiem nr 4.

§ 4

W budżecie tworzy się rezerwy:

- 1) ogólną w wysokości 102 685 zł,
2) celową w dziale 754 rozdziale 75421 w wysokości 15 900 zł,

§ 5

1. Dochody i wydatki związane z realizacją zadań z zakresu administracji rządowej i innych zadań zleconych odrębnymi ustawami, zgodnie z załącznikiem nr 5.

2. Dochody i wydatki związane z pomocą rzeczową lub finansową realizowaną na podstawie porozumień (umów) między jednostkami samorządu terytorialnego, zgodnie z załącznikiem nr 6.

§ 6

Ustala się dochody w kwocie 85 000 zł z tytułu wydawania zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych oraz wydatki w kwocie 127 832 zł na realizację zadań określonych w gminnym programie profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych oraz gminnym programie przeciwdziałania narkomanii.

§ 7

1. Plan przychodów i wydatków w łącznej kwocie (zbiorczo), dla:

- 1) zakładów budżetowych: przychody – 1 856 450 zł, wydatki – 1 856 450 zł, zgodnie z załącznikiem nr 7.

§ 8

1. Dotacje przedmiotowe dla Zakładu Gospodarki Komunalnej oraz dla Gminnego Ośrodka Sportowo Wypoczynkowego

- 1) z tytułu dopłaty do bieżących utrzymania dróg i do wywozu śmieci - 700 000zł,
2) z tytułu dopłat do krótkotrwałych pobytów dzieci i młodzieży ,do organizacji szkoleń grup sportowych, do zgrupowań sportowych dzieci i młodzieży oraz organizowania imprez sportowych i festynów dla mieszkańców - 140 000 zł, zgodnie z załącznikiem nr 8.

2. Dotacje podmiotowe dla:

- 1) gminnych instytucji kultury na łączną kwotę - 305 910 zł, zgodnie z załącznikiem nr 9
3. Dotacje celowe na łączną kwotę – 205 000 zł, zgodnie załącznikiem nr10.

§ 9

1. Ustala się plan przychodów i wydatków Gminnego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w wysokości:

- 1) przychody - 8 000 zł,
2) wydatki - 8 000 zł,

zgodnie z załącznikiem nr 11.

§ 10

Limity zobowiązań z tytułu kredytów i pożyczek zaciąganych na:

- 1) sfinansowanie przejściowego deficytu budżetu w kwocie 3 000 000 zł;
2) sfinansowanie planowanego deficytu budżetu w kwocie 7 113 995 zł;
3) spłatę wcześniej zaciągniętych zobowiązań z tytułu zaciągniętych pożyczek i kredytów - w kwocie 703 910 zł;

§ 11

Upoważnia się Wójta Gminy do:

- 1) zaciągania kredytów na pokrycie występującego w ciągu roku przejściowego deficytu budżetu do wysokości 3 000 000 zł
2) zaciągania zobowiązań:
a) na finansowanie wydatków na wieloletnie programy inwestycyjne do wysokości określonej w załączniku nr 3
b) z tytułu umów, których realizacja w roku następnym (2009) jest niezbędna dla zapewnienia ciągłości działania Gminy i termin zapłaty upływa w 2009 roku
3) dokonywania zmian w planie wydatków w ramach działów klasyfikacji budżetowej z wyłączeniem zwiększania planowanych wydatków na uposażenia i wynagrodzenia ze stosunku pracy oraz zmian w wieloletnich programach inwestycyjnych,
4) dokonywania zmian w wydatkach na zadania inwestycyjne roczne w ramach paragrafu,
5) przekazania kierownikom jednostek budżetowych uprawnień do dokonywania przeniesień w planie wydatków oraz w planach dochodów własnych tych jednostek,
6) przekazania kierownikom jednostek budżetowych, zakładów budżetowych uprawnień do zaciągania zobowiązań z tytułu umów, których realizacja w roku następnym (2009) jest niezbędna dla zapewnienia ciągłości działania jednostki i termin zapłaty upływa w roku następnym (2009),

BUDŻET

7) lokowania wolnych środków budżetowych na rachunkach bankowych w innych bankach niż bank prowadzący obsługę budżetu gminy.

ku Urzędowym Województwa Świętokrzyskiego oraz na tablicy ogłoszeń Urzędu Gminy.

§ 12

Wykonanie Uchwały powierza się Wójtowi Gminy.

Z-ca Przewodniczącego Rady Gminy Sławomir Kramarczuk

§ 13

Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia z mocą obowiązującą od 1 stycznia 2008 roku i podlega publikacji w Dzienniku

Dochody budżetu gminy na 2008 r.

Dział	Rozdział	§	Treść	Dochody bieżące	Dochody majątkowe
1	2	3	4	5	6
O10	O1008	O830	Wpływy z usług	20.000	
O10	O1010	O830	Wpływy z usług	20.000	
O10	O1095	O470	Wpływy z opłat za zarząd, użytkowanie i użytkowanie wieczyste nieruchomości	13.319	
O10	O1095	O750	Dochody z najmu i dzierżawy składników majątkowych Skarbu Państwa, jednostek samorządu terytorialnego lub innych jednostek zaliczanych do sektora finansów publicznych oraz innych umów o podobnym charakterze	34.371	
O20	O2095	O750	Dochody z najmu i dzierżawy składników majątkowych Skarbu Państwa, jednostek samorządu terytorialnego lub innych jednostek zaliczanych do sektora finansów publicznych oraz innych umów o podobnym charakterze	5.000	
700	70005	O770	Wpływy z tytułu odpłatnego nabycia prawa własności oraz prawa użytkowania wieczystego nieruchomości		50.000
750	75011	2010	Dotacje celowe otrzymane z budżetu państwa na realizację zadań bieżących z zakresu administracji rządowej oraz innych zadań zleconych gminie ustawami	46.284	
750	75011	2360	Dochody jednostek samorządu terytorialnego związane z realizacją zadań z zakresu administracji rządowej oraz innych zadań zleconych ustawami	2.000	
750	75023	O690	Wpływy z różnych opłat	10.000	
750	75023	O750	Dochody z najmu i dzierżawy składników majątkowych Skarbu Państwa, jednostek samorządu terytorialnego lub innych jednostek zaliczanych do sektora finansów publicznych oraz innych umów o podobnym charakterze	12.048	
750	75023	O970	Wpływy z różnych dochodów	10.000	
751	75101	2010	Dotacje celowe otrzymane z budżetu państwa na realizację zadań bieżących z zakresu administracji rządowej oraz innych zadań zleconych gminie ustawami	1.450	
756	75601	O350	Podatek od działalności gospodarczej osób fizycznych, opłacany w formie karty podatkowej	5.000	
756	75615	O310	Podatek od nieruchomości	513.000	
756	75615	O320	Podatek rolny	2.200	
756	75615	O330	Podatek leśny	137.500	
756	75615	O340	Podatek od środków transportowych	4.220	
756	75615	O500	Podatek od czynności cywilnoprawnych	3.000	
756	75616	O310	Podatek od nieruchomości	237.748	
756	75616	O320	Podatek rolny	190.400	
756	75616	O330	Podatek leśny	27.000	
756	75616	O340	Podatek od środków transportowych	230.000	
756	75616	O350	Podatek od działalności gospodarczej osób fizycznych, opłacany w formie karty podatkowej	8.000	
756	75616	O430	Wpływy z opłaty targowej	70.000	
756	75616	O500	Podatek od czynności cywilnoprawnych	40.000	
756	75616	O690	Wpływy z różnych opłat	8.000	
756	75616	O910	Odsetki od nieterminowych wpłat z tytułu podatków i opłat	8.000	
756	75618	O410	Wpływy z opłaty skarbowej	30.000	
756	75618	O970	Wpływy z różnych dochodów	1.000	
756	75619	O460	Wpływy z opłaty eksploatacyjnej	40.000	
756	75619	O480	Wpływy z opłat za zezwolenia na sprzedaż alkoholu	85.000	
756	75621	OO10	Podatek dochodowy od osób fizycznych	1.810.213	
756	75621	OO20	Podatek dochodowy od osób prawnych	12.000	
758	75801	2920	Subwencje ogólne z budżetu państwa	6.859.607	
758	75807	2920	Subwencje ogólne z budżetu państwa	4.826.877	
758	75831	2920	Subwencje ogólne z budżetu państwa	380.102	
801	80101	O750	Dochody z najmu i dzierżawy składników majątkowych Skarbu Państwa, jednostek samorządu terytorialnego lub innych jednostek zaliczanych do sektora finansów publicznych oraz innych umów o podobnym charakterze	30.930	

BUDŻET

801	80148	O830	Wpływy z usług	176.192	
852	85212	2010	Dotacje celowe otrzymane z budżetu państwa na realizację zadań bieżących z zakresu administracji rządowej oraz innych zadań zleconych gminie ustawami	3.162.546	
852	85213	2010	Dotacje celowe otrzymane z budżetu państwa na realizację zadań bieżących z zakresu administracji rządowej oraz innych zadań zleconych gminie ustawami	30.526	
852	85214	2010	Dotacje celowe otrzymane z budżetu państwa na realizację zadań bieżących z zakresu administracji rządowej oraz innych zadań zleconych gminie ustawami	202.078	
852	85214	2030	Dotacje celowe otrzymane z budżetu państwa na realizację własnych zadań bieżących gmin	120.640	
852	85219	2030	Dotacje celowe otrzymane z budżetu państwa na realizację własnych zadań bieżących gmin	139.746	
852	85228	O830	Wpływy z usług	2.500	
852	85295	2030	Dotacje celowe otrzymane z budżetu państwa na realizację własnych zadań bieżących gmin	36.011	
				19.604.508	50.000
DOCHODY OGÓŁEM				19.654.508	

Wydatki budżetu gminy na 2008 r.

Dział	Rozdział	Nazwa	Plan na 2008 r.	w tym:							Wydatki majątkowe
				Wydatki bieżące	z tego:					Wydatki z tytułu poręczeń i gwarancji	
					Wynagrodzenia	Pochodne od wynagrodzeń	Dotacje	Wydatki na obsługę długu			
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	
O10		Rolnictwo i łowiectwo	970.372	187.372	51.822	10.178	0	0	0	783.000	
O10	O1008	Melioracje wodne	65.000	65.000	51.822	10.178	0	0	0	0	
O10	O1010	Infrastruktura wodociągowa i sanitacyjna wsi	803.000	20.000	0	0	0	0	0	783.000	
O10	O1030	Izby rolnicze	2.375	2.375	0	0	0	0	0		
O10	O1095	Pozostała działalność	99.997	99.997	0	0	0	0	0		
600		Transport i łączność	6.224.623	550.000	0	0	450.000	0	0	5.674.623	
600	60013	Drogi publiczne wojewódzkie	256.623							256.623	
600	60014	Drogi publiczne powiatowe	318.000	0	0	0	0	0	0	318.000	
600	60016	Drogi publiczne gminne	5.650.000	550.000	0	0	450.000	0	0	5.100.000	
710		Działalność usługowa	102.000	2.000	0	0	0	0	0	100.000	
710	71004	Plany zagospodarowania przestrzennego	100.000		0	0	0	0	0	100.000	
710	71035	Cmentarze	2.000	2.000	0	0	0	0	0	0	
750		Administracja publiczna	2.225.315	2.225.315	1.534.905	239.915	0	0	0	0	
750	75011	Urzędy Wojewódzkie	46.284	46.284	41.200	3.100	0	0	0	0	
750	75022	Rady gmin	100.000	100.000	0	0	0	0	0	0	
750	75023	Urzędy gmin	1.831.918	1.831.918	1.327.705	204.213	0	0	0	0	
750	75075	Promocja jednostek samorządu terytorialnego	32.113	32.113	0	0	0	0	0	0	
750	75095	Pozostała działalność	215.000	215.000	166.000	32.602	0	0	0	0	
751		Urzędy naczelnych organów władzy państwowej, kontroli i ochrony prawa oraz sądownictwa	1.450	1.450	1.277	173	0	0	0	0	
751	75101	Urzędy naczelnych organów władzy państwowej, kontroli i ochrony prawa	1.450	1.450	1.277	173	0	0	0	0	
754		Bezpieczeństwo publiczne i ochrona przeciwpożarowa	127.900	105.900	33.360	11.505	0	0	0	22.000	
754	75412	Ochotnicze straże pożarne	112.000	90.000	33.360	11.505	0	0	0	22.000	
754	75421	Zarządzanie kryzysowe	15.900	15.900							
756		Dochody od osób prawnych, od osób fizycznych i od innych jednostek nieposiadających osobowości prawnej oraz wydatki związane z ich poborem	56.000	56.000	46.000	0	0	0	0	0	

BUDŻET

756	75647	Pobór podatków, opłat i niepodatkowych należności budżetowych	56.000	56.000	46.000	0	0	0	0	0
757		Obsługa długu publicznego	90.000	90.000	0	0	0	90.000	0	0
757	75702	Obsługa papierów wartościowych, kredytów i pożyczek jednostek samorządu terytorialnego	90.000	90.000	0	0	0	90.000	0	0
758		Różne rozliczenia	102.685	102.685	0	0	0	0	0	0
758	75818	Rezerwy ogólne i celowe	102.685	102.685	0	0	0	0	0	0
801		Oświata i wychowanie	9.515.284	9.075.130	5.790.384	1.237.432	0	0	0	440.154
801	80101	Szkoły podstawowe	5.569.874	5.129.720	3.458.018	745.635	0	0	0	440.154
801	80103	Oddziały przedszkolne w szkołach podstawowych	204.367	204.367	150.536	32.322	0	0	0	0
801	80104	Przedszkola	100.504	100.504	73.921	15.893				
801	80110	Gimnazja	2.377.001	2.377.001	1.720.499	366.915		0	0	0
801	80113	Dowożenie uczniów do szkół	580.210	580.210	47.292	9.358				
801	80114	Zespół obsługi ekonomiczno-administracyjnej szkół	218.850	218.850	144.420	28.580		0	0	0
801	80146	Dokształcanie i doskonalenie nauczycieli	44.285	44.285	0	0		0	0	0
801	80148	Stołówki szkolne	349.440	349.440	195.698	38.729				
801	80195	Pozostała działalność	70.753	70.753	0	0		0	0	0
851		Ochrona zdrowia	1.427.832	177.832	5.488	1526	50.000	0	0	1.250.000
851	85121	Lecznictwo ambulatoryjne	1.300.000	50.000	0	0	50.000	0	0	1.250.000
851	85153	Zwalczanie narkomanii	5.000	5.000	0	0	0	0	0	0
851	85154	Przeciwdziałanie alkoholizmowi	122.832	122.832	5.488	1526	0	0	0	0
852		Pomoc społeczna	4.117.224	4.117.224	317.635	88.773	0	0	0	0
852	85201	Placówki opiekuńczo-wychowawcze	2.000	2.000	0	0	0	0	0	0
852	85202	Domy pomocy społecznej	40.500	40.500	0	0	0	0	0	0
852	85212	Świadczenia rodzinne, zaliczka alimentacyjna oraz składki na ubezpieczenie emerytalne i rentowe z ubezpieczenia społecznego	3.162.546	3.162.546	68.435	13.440		0	0	0
852	85213	Składki na ubezpieczenie zdrowotne opłacane za osoby pobierające niektóre świadczenia z pomocy społecznej oraz niektóre świadczenia rodzinne	30.526	30.526	0	30.526		0	0	0
852	85214	Zasiłki i pomoc w naturze oraz składki na ubezpieczenie emerytalne i rentowe	352.718	352.718	0	0		0	0	0
852	85215	Dodatki mieszkaniowe	20.000	20.000	0	0		0	0	0
852	85219	Ośrodki pomocy społecznej	205.694	205.694	144.100	28.667		0	0	0
852	85228	Usługi opiekuńcze i specjalistyczne usługi opiekuńcze	123.240	123.240	105.100	16.140		0	0	0
852	85295	Pozostała działalność	180.000	180.000	0	0		0	0	0
853		Pozostałe zadania w zakresie polityki społecznej	83.210	83.210	29.375	2.835	50.000		0	0
853	85311	Rehabilitacja zawodowa i społeczna osób niepełnosprawnych	50.000	50.000			50.000			
853	85395	Pozostała działalność	33.210	33.210	29.375	2.835	0	0	0	0
854		Edukacyjna opieka wychowawcza	82.698	82.698	59.557	12.909	0	0	0	0
854	85401	Świetlice szkolne	82.698	82.698	59.557	12.909	0	0	0	0
900		Gospodarka komunalna i ochrona środowiska	1.041.000	641.000	0	0	250.000		0	400.000
900	90002	Gospodarka odpadami	200.000							200.000
900	90004	Utrzymanie zieleni w miastach i gminach	1.000	1.000	0	0	0	0	0	0
900	90015	Oświetlenie ulic, placów i dróg	390.000	290.000	0	0	0	0	0	100.000
900	90095	Pozostała działalność	450.000	350.000	0	0	250.000		0	100.000
921		Kultura i ochrona dziedzictwa narodowego	305.910	305.910	0	0	305.910		0	0
921	92109	Domy i ośrodki kultury, świetlice i kluby	195.910	195.910	0	0	195.910		0	0
921	92116	Biblioteki	110.000	110.000	0	0	110.000		0	0
926		Kultura fizyczna i sport	295.000	175.000	0	0	175.000		0	120.000
926	92604	Instytucje kultury fizycznej	260.000	140.000	0	0	140.000		0	120.000
926	92695	Pozostała działalność	35.000	35.000	0	0	35.000		0	0
Ogółem wydatki			26.768.503	17.978.726	7.869.803	1.605.246	1.280.910	90.000	0	8.789.777

BUDŻET

Limity wydatków na wieloletnie programy inwestycyjne w latach 2008 - 2010

Lp	Dział	Rozdział	Nazwa zadania inwestycyjnego i okres realizacji (w latach)	Łączne nakłady finansowe	wydatki poniesione do 31.12.2007 r.	rok budżetowy 2008 (8+9+10+11)	Planowane wydatki w tym źródła finansowania					2010 r.	wydatki do poniesienia po 2010 roku	Jednostka org. realizująca zadanie lub koordynująca program
							dochody własne jst	kredyty i pożyczki	dotacje i środki pochodzące z innych źró.*	art.5 ust. 1 pkt 2 i 3 urf.	2009 r.			
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15
1	O10	O1010	Budowa sieci wodociągowej z przyłączami domowymi w miejscowości Antonielów	1.500.000,00		600.000,00		600.000,00			900.000,00			UG Łopuszno
2	O10	O1010	Budowa oczyszczalni ścieków wraz z kanalizacją sanitarną dla miejscowości Łopuszno, Eustachów, Wielebnów	21.183.000,00		183.000,00		183.000,00			1.000.000,00	6.000.000,00	14.000.000,00	UG Łopuszno
3	600	60016	Przebudowa drogi gminnej Snochowice-Dobrzyszów - Nowek	2.400.000,00		50.000,00		50.000,00			2.350.000,00			UG Łopuszno
4	600	60016	Przebudowa drogi gminnej Snochowice-Okrajek-Orców- Eustachów	1.050.000,00		50.000,00		50.000,00			1.000.000,00			UG Łopuszno
5	710	71004	Opracowanie Miejscowego Planu Zagospodarowania Przestrzennego Gminy Łopuszno oraz opracowanie decyzji urbanistycznych	400.000,00		100.000,00		100.000,00			100.000,00	100.000,00	100.000,00	UG Łopuszno
6	754	75412	Zagospodarowanie terenu przed budynkiem OSP na potrzeby kulturalne w Łopusznie	37.320,00	15.320,00	22.000,00	2.000,00		20.000,00					UG Łopuszno
7	851	85121	Remont i dostosowanie Gminnego Ośrodka Zdrowia w Łopusznie do istniejących przepisów	2.276.474,00	1.026.474,00	1.250.000,00		1.250.000,00						UG Łopuszno
8	900	90095	Remont istniejących obiektów budowlanych i urządzeń na skwerze w miejscowości Łopuszno ul. Rynek	750.000,00		100.000,00		100.000,00			650.000,00			UG Łopuszno
9	926	92604	Rozbudowa zaplecza socjalno-świetlicowego z kuchnią i pokojami hotelowymi Ośrodka Sportowo-Wypoczynkowego w Łopusznie	1.500.000,00		50.000,00		50.000,00			1.450.000,00			UG Łopuszno
10			Razem	31.096.794,00	1.041.794,00	2.405.000,00	2.000,00	2.383.000,00	20.000,00		7.450.000,00	6.100.000,00	14.100.000,00	

BUDŻET

Zadania inwestycyjne roczne w 2008 r.

Lp.	Dział	Rozdz.	Nazwa zadania inwestycyjnego	Planowane wydatki					Jednostka org. realizująca zadanie lub koordynująca program
				rok budżetowy 2008 (7+8+9+10)	w tym źródła finansowania			środki wymienione w art. 5 ust. 1 pkt 2 i 3 u.f.p.	
					dochody własne jst	kredyty i pożyczki	dotacje i środki pochodzące z innych źr.*		
1	2	3	4	6	7	8	9	10	11
1	600	60016	Przebudowa i remont drogi gminnej Czalczyn-Józefina-Zagórki	1.600.000,00	1.600.000,00				UG Łopuszno
2	600	60016	Przebudowa drogi gminnej Eustachów Mały, Łopuszno ul. Leśna	370.000,00		370.000,00			UG Łopuszno
3	600	60016	Przebudowa drogi gminnej: Rudniki-Krężółek-Sarbice Pierwsze	2.500.000,00		2.500.000,00			UG Łopuszno
4	600	60016	Przebudowa drogi gminnej ul. Natalii Żurowskiej Machałowej, Źródlanej w Łopusznie	200.000,00		200.000,00			UG Łopuszno
5	600	60016	Przebudowa i remont drogi gminnej Snochowice - Kolonia Mała	75.000,00		75.000,00			UG Łopuszno
6	600	60016	Przebudowa i remont drogi gminnej Wielebnów - Zastońce	70.000,00		70.000,00			UG Łopuszno
7	600	60016	Przebudowa drogi gminnej w miejsc. Czaroszowy i w Rudzie Zajączkowskiej	185.000,00		185.000,00			UG Łopuszno
8	801	80101	Rozbudowa i wyposażenie sali gimnastycznej Szkoły Podstawowej i Gimnazjum w Gnieździskach - kontynuacja	100.000,00		100.000,00			UG Łopuszno
9	801	80101	Termoizolacja obiektów Zespołu Szkół im. Jana Pawła II w Łopusznie: Szkoła Podstawowa w Łopusznie, Gimnazjum nr 2 w Łopusznie	340.154,00		340.154,00			UG Łopuszno
10	900	90015	Dobudowa i modernizacja oświetlenia drogowego na terenie gminy, w tym budowa oświetlenia w miejscowości Naramów	100.000,00		100.000,00			UG Łopuszno
11	900	90002	Rekultywacja wysypiska śmieci w Łopusznie	200.000,00		200.000,00			UG Łopuszno
12			RAZEM	5.740.154,00	1.600.000,00	4.140.154,00			

Przychody i rozchody budżetu w 2008 r.

Lp.	Treść	Klasyfikacja §	Kwota 2008 r.
1	2	3	4
	Przychody ogółem:		7.817.905,00
1.	Kredyty	§ 952	7.817.905,00
2.	Pożyczki	§ 952	
3.	Pożyczki na finansowanie zadań realizowanych z udziałem środków pochodzących z budżetu UE	§ 903	
4.	Spłaty pożyczek udzielonych	§ 951	
5.	Prywatyzacja majątku jst	§ 941 do 9441)	
5a.	Prywatyzacja pośrednia	§ 941	
5b.	Prywatyzacja bezpośrednia	§ 942	
5c.	Prywatyzacja majątku pozostałego po likwidacji państwowych jednostek organizacyjnych oraz spółek z udziałem Skarbu Państwa	§ 943	
5d.	Pozostałe przychody z prywatyzacji	§ 944	
6.	Nadwyżka budżetu z lat ubiegłych	§ 957	
7.	Obligacje	§ 911	
8.	Inne papiery wartościowe	§ 931	
9.	Inne źródła (wolne środki)	§ 955	
10.	Przelewy z rachunku lokat	§ 994	

BUDŻET

Rozchody ogółem:				703.910,00
1.	Splaty kredytów		§ 992	703.910,00
2.	Splaty pożyczek		§ 992	
3.	Splaty pożyczek otrzymanych na finansowanie zadań realizowanych z udziałem środków pochodzących z budżetu UE		§ 963	
4.	Udzielone pożyczki		§ 991	
5.	Lokaty		§ 994	
6.	Wykup papierów wartościowych		§ 982	
7.	Wykup obligacji		§ 971	
8.	Rozchody z tytułu innych rozliczeń		§ 995	

Dochody i wydatki związane z realizacją zadań z zakresu administracji rządowej i innych zadań zleconych odrębnymi ustawami w 2008 r.

Dział	Rozdział	§	Dotacje ogółem	Wydatki ogółem	z tego:				
					Wydatki bieżące	w tym:			Wydatki majątkowe
						wynagrodzenia	pochodne od wynagrodzeń	dotacje	
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
750	75011	2010	46.284	46.284	46.284	41.200	3.100		
751	75101	2010	1.450	1.450	1.450	1.277	173		
852	85212	2010	3.162.546	3.162.546	3.162.546	68.435	13.440		
852	85213	2010	30.526	30.526	30.526		30.526		
852	85214	2010	202.078	202.078	202.078				
OGÓŁEM			3.442.884	3.442.884	3.442.884	110.912	47.239		

Dochody i wydatki związane z pomocą rzeczową lub finansową realizowaną na podstawie porozumień (umów) między jednostkami samorządu terytorialnego w 2008 r.

L.p.	Nazwa zadania	Dział	Rozdział	Dochody ogółem	§	Wydatki ogółem	z tego:						Wydatki majątkowe
							Wydatki bieżące	w tym:					
								wynagrodzenia	pochodne od wynagrodzeń	dotacje	wydatki na obsługę długu (odsetki)	wydatki z tytułu poręczeń i gwarancji	
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	
1	Opracowanie projektu budowlano-wykonawcz.przebudowy drogi wojewódz.Nr 786 Czestochowa- Włoszczowa -Kielce	600	60013			256.623,00							256.623,00
2	Przebudowa dróg powiatowych dot.odcinków w miejsc. Antonielów,Sarbice I,Przegrody,Huta Jabłonowa/zadanie realiz. Z P.Z.D.Kielce/	600	60014			318.000,00							318.000,00
3	Ogółem					574.623,00							574.623,00

BUDŻET

Plan przychodów i wydatków zakładów budżetowych, gospodarstw pomocniczych oraz dochodów i wydatków dochodów własnych na 2008 r.

Lp.	Wyszczególnienie	Dział	Stan środków obrotowych na początek roku	Przychody*		Wydatki		Stan środków obrotowych na koniec roku
				ogółem	w tym: dotacja z budżetu	ogółem	w tym: wpłata do budżetu	
1	2	3	4	5	6	7	8	9
I.	Zakłady budżetowe w tym:							
	1. Zakład Gospodarki Komunalnej w Łopusznie	600 i 900	0	1.576.450	700.000	1.576.450	0	0
	2. Gminny Ośrodek Sportowo-Wypoczynkowy w Łopusznie	926	0	280.000	140.000	280.000	0	0
	Ogółem		0	1.856.450	840.000	1.856.450	0	0

Dotacje przedmiotowe w 2008 r.

Lp.	Dział	Rozdział	Nazwa jednostki otrzymującej dotację	Zakres	Ogółem kwota dotacji
1	2	3	4	5	6
1	600	60016	Zakład Gospodarki Komunalnej w Łopusznie	bieżące utrzymanie dróg	450.000
2	900	90095	Zakład Gospodarki Komunalnej w Łopusznie	gospodarka odpadami	250.000
3	926	92604	Gminny Ośrodek Sportowo Wypoczynkowy w Łopusznie	działalność statutowa na podstawie skalkulowanych stawek jednostkowych dla GOSW	140.000
			Ogółem		840.000

Dotacje celowe

Lp.	Dział	Rozdział	Nazwa zadania	Jednostka otrzymująca dotację	Kwota dotacji na zadania bieżące	Kwota dotacji na zadania inwestycyjne
1	2	3	4	5	6	7
1	851	85121	Leczenie profilaktyczne-GOZ Łopuszno	Gminny Ośrodek Zdrowia w Łopusznie	50.000	
2	853	85311	Rehabilitacja zawodowa i społeczna osób niepełnosprawnych	wyłoniona w drodze konkursu	50.000	
3	926	92604	Modernizacja bazy sportowo-rekreacyjnej	Gminny Ośrodek Sportowo Wypoczynkowy /§ 6210/		70.000
4	926	92695	Upowszechnianie kultury fizycznej i sportu	GLKS 'ZRYW" Łopuszno	35.000	
			Ogółem		135.000	70.000

Dotacje podmiotowe w 2008 r.

Lp.	Dział	Rozdział	Nazwa instytucji	Kwota dotacji
1	2	3	4	5
1	921	92109	Gminny Ośrodek Kultury w Łopusznie	195.910
2	921	92116	Gminna Biblioteka Publiczna w Łopusznie	110.000
			Ogółem	305.910

Plan przychodów i wydatków Gminnego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej

Lp.	Wyszczególnienie	Plan na 2008 r.
I.	Stan środków obrotowych na początek roku	
II.	Przychody	8000
1.	GFOŚiGW	8000
III.	Wydatki	8000
1.	Wydatki bieżące	8000
2.	Wydatki majątkowe	
IV.	Stan środków obrotowych na koniec roku	

Informacja o wypadkach przy pracy rolniczej

W 2007 roku do Kasy Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego Oddziału Regionalnego w Kielcach wpłynęły 1003 sprawy zgłoszone jako wypadki przy pracy w gospodarstwie rolnym, nie wpłynął żaden wniosek o jednorazowe odszkodowanie z tytułu choroby zawodowej. W 2006 roku wpłynęło 1246 spraw zgłoszonych jako wypadki przy pracy w gospodarstwie rolnym oraz 1 wniosek o jednorazowe odszkodowanie z tytułu choroby zawodowej. Zmniejszyła się więc liczba zgłoszonych wypadków w stosunku do roku ubiegłego o 243, co stanowi 19,5 %.

Około 50% wszystkich wypadków powstało w wyniku potknięcia lub poślizgu na płaszczyźnie, upadku z wysokości bądź do zagłębień. W 9 przypadkach zdarzenie zakończyło się śmiercią poszkodowanego, natomiast w 2006 roku w 13. Zmniejszyła się więc liczba wypadków śmiertelnych o 4, co stanowi 30,77 %.

Gminy na terenie których doszło do największej liczby wypadków: Jędrzejów – 56, Busko Zdrój – 39, Pińczów – 39, Kazimierza Wielka – 36, Pacanów – 31.

Zgłaszanie wypadków

Szanowni Państwo, KRUS OR w Kielcach informuje, że jeżeli w Państwa gospodarstwie zdarzy się wypadek przy pracy rolniczej, należy ten fakt zgłosić do najbliższej placówki terenowej KRUS jak najwcześniej, bez zbędnej zwłoki. Nieuzasad-

niona zwłoka w zgłoszeniu wypadku może mieć wpływ przy podejmowaniu decyzji o przyznaniu świadczenia powypadkowego. Placówka terenowa KRUS jest zobowiązana do ustalenia przyczyn i okoliczności wypadku. Wypadek może zgłosić poszkodowany, członek rodziny bądź osoba obca osobiście, telefonicznie lub na piśmie.

Zgodnie z ustawą z dnia 2 kwietnia 2004 roku o zmianie ustawy o ubezpieczeniu społecznym rolników jednorazowe odszkodowanie przysługuje za doznany stały lub długotrwały uszczerbek na zdrowiu wskutek wypadku przy pracy rolniczej albo rolniczej choroby zawodowej oraz z tytułu śmierci wskutek wypadku przy pracy rolniczej lub rolniczej choroby zawodowej.

O jednorazowe odszkodowanie za stały lub długotrwały uszczerbek na zdrowiu może ubiegać się osoba ubezpieczona, tj. podlegająca w dacie zdarzenia (wypadku) ubezpieczeniu wypadkowemu, chorobowemu i macierzyńskiemu.

Jeżeli poszkodowany spowodował wypadek umyślnie lub wskutek rażącego niedbalstwa albo gdy poszkodowany będąc w stanie nietrzeźwości sam w znacznym stopniu przyczynił się do wypadku, jednorazowe odszkodowanie nie przysługuje.

Opracował
Kierownik Wydziału Prewencji,
Rehabilitacji i Orzecznictwa Lekarskiego
mgr inż. Mariusz Żmijewski

Ferie na sportowo, czyli IV Edycja Turnieju Mini Piłki Nożnej Chłopców Szkół Podstawowych o Puchar Wójta Gminy Łopuszno

Wiadomo nie od dziś, że sport jest dobrym sposobem na wychowanie wartościowego człowieka. Odporność na niepowodzenia, dążenie do zaplanowanych celów to te cechy, które w dorosłym życiu przynoszą sukces wielu osobom mającym w młodości kontakt ze sportem.

Aby zapewnić dzieciom możliwość atrakcyjnego spędzenia ferii zimowych, **30.01.2007r. rozpoczęła się IV Edycja Turnieju Mini Piłki Nożnej Chłopców Szkół Podstawowych o Puchar Wójta Gminy Łopuszno.** Była to impreza środowiskowa, bowiem uczestniczyli w niej zarówno uczniowie, nauczyciele, rodzice, jak i zaproszeni goście, reprezentujący władze gminy.

Wygranie turnieju było celem drugoplanowym, przede wszystkim chodziło o spędzenie czasu wolnego na sportowo.

Młodych sportowców oraz towarzyszących im kibiców powitał dyrektor Zespołu Szkół w Łopusznie, mgr Krzysz-

tof Kumański. W imprezie wzięło udział 8 szkół, rywalizowały w dwóch grupach eliminacyjnych.

Grupa I: SP Łopuszno, SP Faniśławice, SP Sarbice, SP Piotrowiec;

Grupa II: SP Gnieździska, SP Dobrzeszów, SP Grabownica, SP Lasocin.

W finale, który odbył się 1 lutego, spotkały się drużyny z Łopuszna, Gnieździsk, Piotrowca i Lasocina. Świetną formę piłkarską zaprezentował zespół z Lasocina, który od początku rozgrywek dyktował warunki. Niesieni dopingiem swoich kolegów, koleżanek i rodziców nie pozwolili odebrać sobie zwycięstwa. Pozostałe drużyny reprezentowały bardzo wyrównany poziom.

Wyniki rozgrywek finałowych:

Łopuszno – Gnieździska 2:4

Piotrowiec – Lasocin 1:7

Łopuszno – Piotrowiec 9:0

Samorządowe Pismo Lokalne „WIEŚCI ŁOPUSZNA”

Wydawca: **Urząd Gminy Łopuszno**, ul. Konecka 12; 26-070 Łopuszno

Redaktor naczelny: **Zbigniew Iwanek**. Redakcja: **Marian Bednarski, Agnieszka Palacz, Barbara Pawelczyk**.

Skład i druk: **Zakład Małej Poligrafii Wiktor Nowakowski**, Os. Na Stoku 51j, Kielce.

Redakcja zastrzega sobie prawo do skrótów, korekty gramatycznej i ortograficznej oraz ograniczonej ingerencji w stylistykę poszczególnych wypowiedzi jak również nie odpowiada za treść zamieszczonych reklam i ogłoszeń.

Gnieździska - Lasocin 2:5
 Łopuszno – Lasocin 1:6
 Gnieździska – Piotrowiec 6:3

Końcowa klasyfikacja:

I miejsce - SP Lasocin
 II miejsce - SP Gnieździska
 III miejsce - SP Łopuszno
 IV miejsce SP - Piotrowiec

Tytuł najlepszego strzelca turnieju i statuetkę zdobył **Karol Łapot**, który na swoim koncie zgromadził 17 bramek.

Oprócz dobrej zabawy uczniowie mieli także zapewniony gorący posiłek, którego sponsorami byli p. Witold Szproch – prezes firmy WIR w Łopusznie i p. Aleksander Kozak – właściciel piekarni.

Po zakończeniu turnieju pan Wójt wręczył puchary zdobywcom czterech pierwszych miejsc. Wszystkie drużyny otrzymały piłki i dyplomy ufundowane przez Urząd Gminy w Łopusznie.

Małgorzata Gwóźdź

Turniej Mini Piłki Nożnej Dziewcząt o Puchar Dyrektora Szkoły

04.02.2008r. w Szkole Podstawowej w Łopusznie rozegrany został Turniej Piłkarski o Puchar Dyrektora ZS w Łopusznie z udziałem dziewcząt. Zawodniczki, które w tym dniu zdecydowały się wziąć udział w turnieju, rozegrały bardzo emocjonujące mecze.

Rozgrywki piłkarskie w wykonaniu dziewcząt stają się coraz popularniejsze. Swoją postawą dziewczęta udowadniają, że w tej dyscyplinie są równie dobre jak chłopcy. Zgodnie z oczekiwaniami wszystkie zawodniczki zaprezentowały wysoki poziom umiejętności technicznych i taktycznych.

Mecze były bardzo zacięte, ale rozegrane w duchu „fair play”.

Wyniki spotkania:

Łopuszno – Sarbice 11:0
 Grabownica – Sarbice 2:0
 Łopuszno – Grabownica 10:0

Zawodom towarzyszył gorący doping kibiców, ponieważ do ostatniego meczu trwała zacięta walka. Doskonała gra w ataku zawodniczek z Łopuszna zadecydowała o ich ostatecznym zwycięstwie.

Końcowa klasyfikacja:

I miejsce – SP Łopuszno,
 II miejsce --SP Gnieździska,
 III miejsce – SP Grabownica.

Puchar i dyplomy ufundował i wręczył dyrektor Zespołu Szkół w Łopusznie, mgr Krzysztof Kumański. Był on również fundatorem statuetki dla króla strzelców, którą otrzymała **Edyta Piwowarczyk** z SP Łopuszno (12 bramek).

Po zakończeniu sportowych zmagania wszyscy otrzymali gorący posiłek.

Małgorzata Gwóźdź

XIII Turniej Tenisa Stołowego o Puchar Dyrektora Zespołu Szkół w Gnieździskach

29 stycznia, na początku ferii zimowych w Zespole Szkół w Gnieździskach odbył się trzynasty już z kolei Turniej Tenisa Stołowego o Puchar Dyrektora Szkoły. Turniej ten był zarazem inauguracją użytkowania nowej sali gimnastycznej, na którą z utęsknieniem oczekiwali nasi uczniowie. Warunki nowej, dużej sali gimnastycznej pozwolą na lepsze rozwijania tężyzny fizycznej naszych podopiecznych i wykazywanie się w wielu innych dyscyplinach sportowych. Tradycyjnie zaprosiliśmy do udziału szkoły podstawowe i gimnazja z naszej gminy i z sąsiednich: z Piekoszowa i Słupi Koneckiej.

W turnieju wzięły udział szkoły z Grabownicy, Fanisławic, Sarbic, Wólki i Gnieździsk. Gościliśmy 30 uczestników. Rozgrywki odbywały się w sportowej atmosferze, a poziom gry, szczególnie w finałach, był bardzo wysoki. Zawodom towarzyszył doping sympatyków poszczególnych szkół.

Turniej rozgrywany był systemem „każdy z każdym”.

Oto rezultaty w kategorii dziewcząt:

1. **Martyna Gwóźdz (Wólka),**
2. **Jowita Jakubowska (Gnieździska),**
3. **Ewelina Bujak (Wólka),**
4. **Kinga Krzeszowska (Gnieździska).**

W kategorii chłopców:

1. **Marek Ratuszniak (Wólka),**
2. **Patryk Wiater (Gnieździska),**
3. **Tomasz Pałka (Wólka),**
4. **Bartłomiej Wijas (Gnieździska).**

Impreza zakończyła się wręczeniem dyplomów dla czterech najlepszych zawodników i dodatkowo za zajęcie I miejsca, pucharu dla szkoły. Dla wszystkich zawodników nasza stołówka przygotowała gorący posiłek. Na pożegnanie pani dyrektor, dziękując uczestnikom za udział w turnieju, zaprosiła wszystkich na kolejną edycję rozgrywek w przyszłym roku.

Wiesław Klimczak

Kapliczki przydrożne mają duszę

Na skraju Łopuszna stała biała kapliczka. Witaa przybyszów spieszących z Wielebnowa, Zasłóca, Snochowic, Józe-finy. Stała spokojna, majestatyczna, jakby chciała im powie-dzieć: „Dzień dobry, witajcie”, jakby brała pod opiekę miesz-kańców ul. Kieleckiej, Górek Łopuszańskich. We wnęce ka-pliczki usadowiła się drobna figurka Matki Boskiej w niebie-skim płaszczu. W płaszczu niebieskim jak niezapominajki kwitnące w maju nad rowem.

Spoglądała z góry na drogę wznoszącą się lekko ku Ryn-kowi. Czyż przez przypadek kapliczka stanęła na wzgórzu? Przejeżdżający wozacy zdejmowali czapki i kła-niali się nisko Niebie-skiej Pani. A Ona patrzy-ła z wysoka na ulicę ru-chliwą w dzień, a cichą w nocy. Przez tyle lat kapliczka towarzyszyła nam w codziennym ży-ciu. Czy najstarsi miesz-kańcy pamiętają, kto ją wybudował i w którym roku?

Stała wiosną, kiedy ta pora roku przybrała drzewa w zieleń, latem wyłączały ją promienie słońca, które przenikały przez gałęzie i rzucały na ulicę deseń ze światła i cieni. Jesienią przystro-jona złotem liści, zimą tonąca w bieli aż po skraj dachu. Wysokie drzewa oplatały ją swoimi ko-narami, a na gałęziach siadywały ptaki, które swymi głosami chwaliły Maryję: „Ave Maryja, ave Maryja”.

Boże Ciało – schody do kapliczki zaścielane barwnym dywanikiem, stół przykryty białym obrusem, kwiaty w wa-zonach, a po obu stronach schodów kłęczą anioły w białych sukienkach. To dziewczęta z Górek Łopuszańskich witają Pana Jezusa. Biel ich skrzydeł i sukienek ślicznie odbija się od ciemnej zieleni świerków.

W maju mieszkańcy śpiewali pieśni na cześć Panny Maryi: „Chwalcie łąki umajone” – głosy pieśni w ciepłe wieczory wio-senne niosły się daleko po rosie, nawet żaby milkły zasłucha-ne w piękne melodie.

Kiedy kondukt żałobny zatrzymywał się u stóp kapliczki, z pobliskiego kościoła odzywał się smutny głos dzwonu. Tu

było miejsce, do którego przychodził ksiądz, by przeprowa-dzić tych, którzy udawali się w ostatnią drogę.

Święto drzewa rosnące przy kapliczce i oczym naszym uka-zał się smutny widok: ze ścian odpadający tynk, przeciekający dach z licznymi dziurami, omszałe schody, wyblakły płaszcz Na-szej Pani. Promienie słońca obnażają całą nędzę kapliczki. Przy-pomina staruszkę odrzuconą przez bliskich i osamotnioną. Na-wet ptaki nie mają gdzie przysiąść, by zaszeptać: „Ave, ave...”

Patrzy jeszcze na wprost, witając wchodzących i wjeżdża-jących do Łopuszna. Ile historii z dziejów naszej miejscowości może nam opowiedzieć?

Krzyże stojące na roz-stajach dróg, kapliczki wiejskie mają tyle uroku, mają dusze. Są przecież częścią Polski, symbolem naszej wiary. Pan Jezus na krzyżu rzeźbiony nie-wprawna ręką ludowego artysty, oddającą cały ból umierającego Człowieka. Drewniane, szerniałe od deszczu krzyże, spękane od wichrów i żaru słońca wiążą się nierozzerwalnie z polską wsią. Opisywane tyle razy przez poetów i pisarzy: „Kumie Andrze-ju, doprowadźmy go choć do figury świętej, gdzie by pobłogosławić można” i „Tak się modlił chłop w świątyni, gdzie polne ziola pachniały, śpiewały ptaki, gdzie pod nimi błyszczała w ogromnych skrętach Wi-sła, a nad nią stary krzyż szeroko otwierał ramiona” (Bolesław Prus „Antek”). A oto fragment wiersza Teofila Lenartowicza:

„Gdyby jeszcze tam, na boku,
Krzyż się chylił na roz-staju,

A dąb siwy u potoku,
To bym myślał, że już w kraju” (Dumka wygnańca)

Matka Boska z łopuszańskiej kapliczki patrzy jeszcze na wprost... jeszcze czyni honory domu. Towarzyszy sprawom małym i dużym, radosnym i smutnym. A dziury w dachu, za-łatane byle jak, świecą jak rana. A przecież ta okaleczona ka-pliczka może być z nami dalej, ucząc nas pokory życia. Ratuj-my krzyże, kapliczki, które są wtopione w nasz świętokrzyski krajobraz...

Zofia Kumańska

